

Regeringens proposition 1995/96:231

Prop. 1995/96:231

Fortsatt reformering av beskattningen av utländska kapitalförsäkringar

---

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 27 juni 1996

Göran Persson

Thomas Östros
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att den särskilda punktskatten på premier för utländska kapitalförsäkringar slopas och att försäkringarna avkastningsbeskattas på motsvarande sätt som svenska kapitalförsäkringar. För utländska kapitalförsäkringar ligger dock skattskyldigheten hos försäkringstagaren och inte hos försäkringsgivaren så som gäller för inhemska kapitalförsäkringar. Det föreslås även en justering i reglerna för förmögenhetsvärderingen av svenska och utländska livförsäkringar samt särskilda regler för utländska livförsäkringar som tagits för pensionsändamål vid bosättning i utlandet. De senare reglerna likställer vissa utländska pensionsordningar med svenska och syftar till att underlätta arbetsbyten över landgränserna. De nya reglerna föreslås gälla fr.o.m. den 1 januari 1997 (1998 års taxering). Ändringarna i fråga om underlaget för förmögenhetsskatt föreslås gälla fr.o.m. årsskiftet 1997/98, dvs. även i detta fall fr.o.m. 1998 års taxering.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt	10
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	11
2.4	Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)	13
2.5	Förslag till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)	14
2.6	Förslag till lag om ändring i kommunal-skattelagen (1928:370)	15
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt	22
2.8	Förslag till lag om upphävande av lagen (1990:662) om skatt på vissa premiebetalningar	24
3	Ärendet och dess beredning	25
4	Syftet med omläggningen	26
5	Gällande regler	26
6	Avkastningsskatt på försäkringssparande i utlandet	29
7	Förmögenhetsskatt	42
8	Utländska pensionsordningar	44
9	Övergångsbestämmelser	48
10	Författningskommentar	49
10.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel	49
10.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt	52
10.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	52
10.4	Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)	53
10.5	Förslaget till lag om ändring i uppbörds-	

lagen (1953:272)	53	Prop. 1995/96:231
10.6 Förslaget till lag om ändring i kommunal- skattelagen (1928:370)	54	
10.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt	55	
10.8 Förslaget till lag om upphävande av lagen (1990:662) om skatt på vissa premiebetalningar	55	

Bilaga 1 Förteckning över remissinstanser (Ds 1996:27)

Bilaga 2 Remitterade lagförslag

Bilaga 3 Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 juni 1996

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
2. lag om ändring i lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt,
3. lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
4. lag om ändring i taxeringslagen (1990:324),
5. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
6. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
7. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
8. lag om upphävande av lagen (1990:662) om skatt på vissa premiebetalningar.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

Prop. 1995/96:231

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

dels att 2, 3, 9 och 12 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 10 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Skattskyldiga till avkastningsskatt är

1. svenska livförsäkringsföretag,
2. utländska livförsäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse *här i landet genom etablering,*

3. understödsföreningar som bedriver till livförsäkring hänförlig verksamhet,

4. pensionsstiftelser enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,

5. arbetsgivare som i sin balansräkning redovisar skuld under rubriken Avsatt till pensioner enligt 5 § lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,

6. i Sverige bosatt innehavare av pensionssparkonto enligt 1 kap. 2 § lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.

1. svenska livförsäkringsföretag,
2. utländska livförsäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse *från fast driftställe i Sverige,*

6. i Sverige bosatt innehavare av pensionssparkonto enligt 1 kap. 2 § lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande,

7. *svensk juridisk person och i Sverige bosatt fysisk person som innehar*

a) kapitalförsäkring som avses i punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen (1928:370) och är meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, eller

b) försäkring som anses som pensionsförsäkring enligt sjuttonde stycket av samma anvisningspunkt.

Bestämmelserna i första stycket 7 omfattar inte försäkring som enbart avser olycks- eller sjukdomsfall eller dödsfall senast vid 70 års ålder och som inte är återköpsbar.

I fråga om handelsbolag och europeisk ekonomisk intressegruppering är dock delägarna respektive medlemmarna skattskyldiga.

3 §²

Skatteunderlaget är kapitalunderlaget enligt andra–*sjätte* styckena, multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret. Skatteunderlaget avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1–4 utgörs kapitalunderlaget av värdet av den skattskyldiges tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 2 medräknas dock endast sådana tillgångar och skulder som är hänförliga till den i Sverige bedrivna försäkringsrörelsen.

Vid beräkning av kapitalunderlag enligt andra stycket skall bortses från tillgångar och skulder som är *hänförliga till avgångsbidragsförsäkringar meddelade enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer.*

Vid beräkning av kapitalunderlag skall även bortses från den del av tillgångar och skulder som inte förvaltas för försäkringstagarnas räkningar eller som avser försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar eller sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass enligt 2 kap. 3 a § första stycket 1 och 2 samt 3 b § första stycket 1 b och 4 försäkringsrörelselagen (1982:713).

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 5 utgörs av pensionskuldens belopp vid ingången av beskattningsåret. Vid bestämning av pensionskuldens belopp skall beaktas sådana pensionsåtaganden för vilkas tryggnadsavdragsrätt föreligger enligt punkt 20 d jämfört med punkt 20 e av anvisningarna till 23 § kommunalskattelagen (1928:370) och sådana pensionsåtaganden för vilka avdragsrätt föreligger enligt 8 § lagen (1975:1348) om ikraftträdande av lagen (1975:1347) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 6 utgörs av värdet av de tillgångar som vid ingången av kalenderåret är hänförliga till pensionssparkontot.

Skatteunderlaget är kapitalunderlaget enligt andra–*åttonde* styckena, multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret. Skatteunderlaget avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Vid beräkning av kapitalunderlag enligt andra stycket skall bortses från *den del av* tillgångar och skulder som

1. inte förvaltas för försäkringstagarnas räkning,

2. är hänförliga till avgångsbidragsförsäkringar meddelade enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer,

3. är hänförliga till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar, eller

4. avser sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass enligt 2 kap. 3 a § första stycket 1 och 2 samt 3 b § första stycket 1 b och 4 försäkringsrörelselagen (1982:713).

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 7 utgörs av värdet vid beskattnings-

årets ingång av sådana försäkringar som anges där. Detta värde beräknas enligt sjunde och åttonde styckena.

Som värde av försäkringen tas upp dess på försäkringstekniska grunder beräknade återköpsvärde med tillägg för beräknad upplupen andel i livförsäkringsrörelsens överskott.

I fråga om försäkringsavtal som ingåtts före den 1 januari 1997 skall endast den del av försäkringens värde tas upp som överstiger värdet vid denna tidpunkt. Till det värde som undantas från skatteunderlaget får tillägg göras för årlig värdestegring beräknad enligt första stycket. Denna begränsning gäller dock inte om försäkringen övergått till ny innehavare efter utgången av år 1996 på annat sätt än genom arv, testamente, gåva, bodelning eller, såvitt gäller försäkring som har samband med tjänst, överlåtelse mellan arbetsgivare på grund av anställds byte av tjänst.

9 §³

Skatten uppgår till 15 procent av skatteunderlaget enligt 3 § om inte annat följer av andra och tredje styckena.

För den del av skatteunderlaget som hos sådan skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1–3 är hänförligt till annan personförsäkring än pensionsförsäkring uppgår skatten till 30 procent av nio tiondelar av skatteunderlaget.

För den del av skatteunderlaget som hos sådan skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1–3 och 7 är hänförligt till annan personförsäkring än pensionsförsäkring uppgår skatten till 30 procent av nio tiondelar av skatteunderlaget.

I det fall beskattningsåret är längre eller kortare än 12 månader skall skattesatsen jämkas i motsvarande mån. Sådan jämkning skall också göras om hela behållningen på ett pensionssparkonto avskattas enligt 32 § 1 mom. första stycket j kommunalskattelagen (1928:370) eller pensionsskuld som avses i 3 § femte stycket helt upplöses under beskattningsåret. Överlåts ett helt försäkringsbestånd från ett livförsäkringsföretag till ett annat sådant företag eller sker fusion enligt 15 a kap. 1 eller 18 § försäkringsrörelselagen (1982:713) anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig.

10 a §

Skattskyldig som avses i 2 § första stycket 7 har rätt till nedsättning av skatten på försäkring med belopp som motsvarar den utländska skatt hänförlig till försäkringen som försäkringsgivaren eller den skattskyldige har betalat. Nedsättning medges endast om rätt till avräkning för den utländska skatten enligt lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt saknas. Med utländsk skatt avses dels sådan skatt som anges i 14 § nämnda lag, dels punktskatt och förmögenhets-skatt. Avräkningsbar skatt som kvarstår outnyttjad får räknas av senare år mot skatt enligt denna lag vilken avser samma försäkring.

Det åligger den skattskyldige att lämna den utredning som behövs för prövning av frågan om nedsättning av skatt. Har den skattskyldige visat att förutsättningar för nedsättning föreligger men inte förmått lämna samtliga de uppgifter som fordras för tillämpningen av nedsättningsreglerna får nedsättning ske med skäligt belopp.

12 §⁴

Beteckningar i denna lag har samma betydelse som i kommunal-skattelagen (1928:370) och lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

Beteckningar i denna lag har samma betydelse som i kommunal-skattelagen (1928:370) och lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. *Beskattningsåret för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 7 skall dock alltid vara kalenderåret.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas första gången vid 1998 års taxering. I fråga om försäkringar som meddelats i en försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige tillämpas lagen dock inte tidigare än fr.o.m. det första beskattningsår efter ikraftträdandet under vilket premie eller liknande ersättning för försäkringen betalas. Nedsättning enligt de nya bestämmelserna i 10 a § medges endast för utländsk skatt som betalas efter ikraftträdandet.

Prop. 1995/96:231

- ¹ Senaste lydelse 1994:1879.
- ² Senaste lydelse 1993:1568.
- ³ Senaste lydelse 1994:1880.
- ⁴ Senaste lydelse 1993:947.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt

Prop. 1995/96:231

Härigenom föreskrivs att punkt 6 i övergångsbestämmelserna till lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

6.² Livförsäkring som meddelats i utländsk försäkringsverksamhet vilken inte bedrivits från fast driftställe i Sverige räknas som skattepliktig tillgång i den omfattning som anges i punkt 6 av anvisningarna till 3 och 4 §§.

Föreslagen lydelse

6. Livförsäkring som meddelats i utländsk försäkringsverksamhet vilken inte bedrivits från fast driftställe i Sverige räknas som skattepliktig tillgång i den omfattning som anges i punkt 6 av anvisningarna till 3 och 4 §§. *I värdet av svensk och utländsk livförsäkring skall inräknas beräknad upplupen andel i livförsäkringsverksamhetens överskott.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas första gången vid 1998 års taxering.

¹Lagen omtryckt 1994:1897.

²Senaste lydelse 1995:1541.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Prop. 1995/96:231

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 15 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.
15 §¹

Kontrolluppgift om försäkringsvärde skall lämnas av försäkringsföretag och understödsförening avseende sådan livförsäkring som avses i punkt 6 av anvisningarna till 3 och 4 §§ den upphävda lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt samt punkt 6 av övergångsbestämmelserna till lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som är ägare till försäkringen eller är förmånstagare med förfoganderätt till sådan försäkring, om värdet av en eller flera försäkringar uppgår till minst 1 000 kronor. *Kontrolluppgiften* skall uppta försäkringarnas värde vid årets utgång.

Den som i Sverige förmedlar skattepliktig utländsk försäkring skall för försäkringsavtal som förmedlats under kalenderåret till Riksskatteverket lämna uppgift om försäkringsgivarens och försäkringstagarens namn och postadress, försäkringstagarens personnummer samt till verket vidarebefordra handling som avses i fjärde stycket.

Innehavare av skattepliktig utländsk försäkring som avses i första stycket skall efter försäkringsavtalets tecknande utan dröjsmål till förmedlaren av försäkringen eller, om sådan saknas, till Riksskatteverket lämna dels en skriftlig förbindelse från den utländske försäkringsgivaren att årligen senast den 31 januari taxeringsåret lämna kontrolluppgift enligt första och andra

Kontrolluppgift om försäkringsvärde skall lämnas av försäkringsföretag och understödsförening avseende sådan livförsäkring som avses i punkt 6 av anvisningarna till 3 och 4 §§ den upphävda lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, punkt 6 av övergångsbestämmelserna till lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt samt 2 § första stycket 7 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som är ägare till försäkringen eller är förmånstagare med förfoganderätt till sådan försäkring, om värdet av en eller flera försäkringar uppgår till minst 1 000 kronor. *För försäkring som innehas av fysisk person eller dödsbo skall kontrolluppgiften uppta försäkringens värde vid årets och, om försäkringen är meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, det närmast föregående årets utgång. För övriga innehavare av sådan utländsk försäkring skall försäkringens värde vid sistnämnda tidpunkt redovisas.*

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:231

styckena till verket, dels ett eget medgivande till sådant kontrolluppgiftslämnande. Förbindelse behöver inte lämnas om detta tidigare gjorts enligt 32 b §.

Riksskatteverket får medge undantag från skyldigheten att ge in sådan förbindelse som avses i fjärde stycket om det finns särskilda skäl.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997. Kontrolluppgift till ledning för beräkning av avkastningsskatt för försäkring som tecknats i en utomlands bedriven försäkringsverksamhet skall tidigast lämnas för värde vid ingången av år 1998.

¹ Senaste lydelse 1995:1543.

2.4 Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)

Prop. 1995/96:231

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 § taxeringslagen (1990:324) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.
1 §¹

Denna lag gäller vid fastställelse av underlaget för att ta ut skatt eller avgift (taxering) enligt

1. kommunalskattelagen (1928:370),
2. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
3. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt,
4. lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
5. lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–5 nämnda lag,
5. lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–5 och 7 nämnda lag,
6. lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
7. lagen (1994:1744) om allmänna egenavgifter,
8. lagen (1993:1537) om expansionsmedel.

Lagen gäller även vid handläggning av ärenden om särskilda avgifter (skattetillägg och förseningsavgift) om inte annat följer av 5 kap.

Lagen innehåller bestämmelser som skall gälla vid handläggning av mål om taxering och särskilda avgifter i allmän förvaltningsdomstol.

Att bestämmelserna i denna lag gäller även i fråga om förfarandet för fastställelse av mervärdesskatt i vissa fall framgår av 14 kap. 28 § mervärdesskattelagen (1994:200).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

¹Senaste lydelse 1994:1681.

2.5 Förslag till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Prop. 1995/96:231

Härigenom föreskrivs att 1 § uppbördslagen (1953:272)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Med skatt avses i denna lag, om inte annat anges:

1. kommunal inkomstskatt,
2. statlig inkomstskatt,
3. statlig förmögenhetsskatt,
4. statlig fastighetsskatt,
5. skogsvårdsavgift,
6. egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter,
7. avkastningsskatt i fall som avses i 2 § första stycket 1–5 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
7. avkastningsskatt i fall som avses i 2 § första stycket 1–5 och 7 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
8. särskild löneskatt enligt lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
9. skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324) samt förseningsavgift enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152),
10. mervärdesskatt som redovisas i särskild självdeklaration enligt 14 kap. 3 § mervärdesskattelagen (1994:200),
11. annuitet på avdikningslån,
12. avgifter enligt lagen (1994:1744) om allmänna egenavgifter,
13. skatt enligt lagen (1993:1537) om expansionsmedel.

Att vad som sägs i denna lag om egenavgifter enligt lagen om socialavgifter även tillämpas i fråga om skatt enligt 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster och avgifter enligt 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift följer av 3 § lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster och 4 § lagen om allmän löneavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

¹Lagen omtryckt 1991:97.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.

²Senaste lydelse 1994:1922.

2.6 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Prop. 1995/96:231

Härigenom föreskrivs att 32 § 1 mom. och punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §

*1 mom.*¹ Till intäkt av tjänst hänförs

a) avlöning, arvode och kostnadsersättning samt annan förmån i pengar, bostad eller annat som utgått för tjänsten,

b) pension,

c) sådan livränta som utgått på grund av sjuk-, olycksfalls- eller skadeförsäkring eller annorledes än på grund av försäkring med undantag av livränta som utgör vederlag vid avyttring av egendom, i den mån det inte är fråga om livränta som avses i d) och inte heller annat följer av 2 mom.,

d) i fråga om sådan i c) angiven livränta, som utgår till följd av personskada och på vilken 2 mom. inte är tillämpligt, den del av livräntan som avser ersättning för förlorad inkomst av skattepliktig natur eller för förlorat underhåll,

e) ersättning som utgått i annan form än livränta på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring, tagen i samband med tjänst, dock inte ersättning, som avser sjukvårds- eller läkarkostnader,

f) undantagsförmåner, periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt som avses i 31 §,

g) engångsbelopp som utgår till följd av personskada och utgör skattepliktig intäkt enligt punkt 1 av anvisningarna till 19 §,

h) sådan utdelning på och vinst vid avyttring av aktier i fåmansföretag som enligt 3 § 12 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall tas upp som intäkt av tjänst samt sådan vinst vid avyttring av andel i handelsbolag som enligt 24 § 7 mom. nämnda lag skall tas upp som intäkt av tjänst,

i) sådana förmåner och ersättningar m. m. som anges i punkterna 14 och 15 av anvisningarna,

j) behållning på pensionssparkonto till den del pensionssparavtalet upphör att gälla enligt 4 kap. 6 och 14 §§ och 6 kap. 5 § lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande, samt till den del behållningen tas i anspråk på grund av utmätning, konkurs eller ackord.

Vid avskattning enligt första stycket j avses med pensionssparkontots behållning marknadsvärdet på kontots tillgångar efter avräkning för den skatt enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel som är hänförlig till kontot.

Som intäkt av tjänst räknas jämväl annat belopp än ovan sagts — såsom vinstandel, återbäring eller vid återköp av försäkring uppburet belopp — vilket utgått på grund av pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring, som tagits i samband med tjänst.

Har tjänsteinnehavare som löneförmån innehafvare fastighet på sådant sätt, att han enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall anses som ägare, skall dock intäkt, vilken tjänsteinnehavaren åtnjuter från fastigheten, räknas som intäkt av näringsverksamhet eller behandlas enligt reglerna för privatbostad.

Pension från sådan försäkring som anses som pensionsförsäkring enligt punkt 1 sjuttonde stycket av anvisningarna till 31 § skall inte tas upp som intäkt av tjänst till den del den skattskyldige visar att han inte har haft rätt till avdrag för försäkringspremier som han betalat eller att han förmånsbeskattats för försäkringen utan att få ett motsvarande avdrag. Detta gäller dock inte i den utsträckning avdrag inte kan medges på grund av bestämmelserna i punkt 6 andra–sjätte styckena av anvisningarna till 46 §. Vid tillämpningen av denna paragraf beaktas avdrag och beskattning i såväl Sverige som utlandet. Med avdrag likställs skattereduktion eller liknande skattelättnad i utlandet.

Anvisningarna

till 31 §

1.² Med pension förstås dels belopp, som annorledes än i följd av försäkring utgår på grund av föregående tjänsteförhållande, dels belopp, som på grund av lagen (1962:381) om allmän försäkring utgår i form av folkpension eller tilläggspension, dels belopp som utgår på grund av pensionsförsäkring, dels belopp som utbetalas från pensionssparkonto till pensionsspararen, till förmånstagare på grund av förmånstagarförordnande, till den som erhållit rätten till pension genom bodelning, till make eller bröstarvinge på grund av jämkning av förmånstagarförordnande samt vid återbetalning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken, dels kapital hänförligt till pensionsförsäkring vilken antingen överläts till försäkringsgivare som inte meddelar pensionsförsäkring enligt denna lag eller överförs till sådan del av försäkringsgivarens verksamhet som inte avser pensionsförsäkring enligt denna lag.

Med pensionsförsäkring förstås försäkring, som inte medför rätt till andra försäkringsbelopp än ålderspension, sjukpension eller efterlevandepension. För att en försäkring skall anses som pensionsförsäkring fordras vidare, om inte

Med pensionsförsäkring förstås försäkring, som inte medför rätt till andra försäkringsbelopp än ålderspension, sjukpension eller efterlevandepension. För att en försäkring skall anses som pensionsförsäkring fordras vidare, om inte

annat följer av *förklaring enligt* sjuttonde stycket, att försäkringen meddelats i en här i landet bedriven försäkringsrörelse för vilken skattskyldighet föreligger enligt lagen (1990:661) om avkastnings-skatt på pensionsmedel respektive lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Med försäkrad avses den på vars liv försäkringen tagits eller, i fråga om sjukpension, den vars arbetsförmåga försäkringen avser. Med tjänstepensionsförsäkring förstås pensionsförsäkring, som har samband med tjänst och för vilken den försäkrades arbetsgivare åtagit sig att ansvara för betalning av hela avgiften. Med tjänstepensionsförsäkring förstås också pensionsförsäkring, som – om en anställd avlidit – tagits av den anställdes arbetsgivare till förmån för den anställdes efterlevande och för vilken försäkring arbetsgivaren åtagit sig att ansvara för betalning av hela avgiften.

annat följer av sjuttonde stycket, att försäkringen meddelats i en här i landet bedriven försäkringsrörelse för vilken skattskyldighet föreligger enligt lagen (1990:661) om avkastnings-skatt på pensionsmedel respektive lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Med försäkrad avses den på vars liv försäkringen tagits eller, i fråga om sjukpension, den vars arbetsförmåga försäkringen avser. Med tjänstepensionsförsäkring förstås pensionsförsäkring, som har samband med tjänst och för vilken den försäkrades arbetsgivare åtagit sig att ansvara för betalning av hela avgiften. Med tjänstepensionsförsäkring förstås också pensionsförsäkring, som – om en anställd avlidit – tagits av den anställdes arbetsgivare till förmån för den anställdes efterlevande och för vilken försäkring arbetsgivaren åtagit sig att ansvara för betalning av hela avgiften.

I fråga om annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring skall försäkringstagaren vara den försäkrade. Har försäkringstagaren eller hans make eller person med vilken han sammanbor under äktenskapsliknande förhållanden barn under 20 år, får han ta försäkring avseende efterlevandepension på sin makes eller den sammanboendes liv, om barnet insätts som förmånstagare. Om särskilda skäl föreligger kan skattemyndigheten medge att dödsboet efter skattskyldig som bedrivit närings-verksamhet i Sverige får ta försäkring avseende efterlevandepension. Som förutsättning för att medgivande skall lämnas gäller att den efterlevande saknar betryggande pensionsskydd och att försäkringen tas i samband med att boet upphör med driften i förvärvskällan. Motsvarande gäller om den avlidne drivit verksamheten genom förmedling av juridisk person.

Ålderspension får inte börja utgå vid lägre ålder än 55 år. Utbetalning får dock ske dessförinnan till den som fått rätt till förtidspension enligt lagen om allmän försäkring. Om det i annat fall finns särskilda skäl, får skattemyndigheten besluta att pension får börja utgå vid lägre ålder.

Ålderspension får utgå högst så länge den försäkrade lever, men under den försäkrades livstid lägst fem år eller, om försäkringen skall upphöra när den försäkrade fyller 65 år, lägst tre år. Pensionen får under den första femårsperiod under vilken den utbetalas inte utgå med annat än samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande pensionsbelopp.

För ålderspension som utgår enligt allmän pensionsplan gäller, om den

skall upphöra innan den försäkrade avlider, vad därom utfästs enligt planen. Vad som enligt denna lag avses med allmän pensionsplan framgår av punkt 20 av anvisningarna till 23 §.

Förmånstagare får inte insättas till annan ålderspensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring. Till tjänstepensionsförsäkring avseende ålderspension skall anställad, som då försäkringsavtalet ingicks var den försäkrade, vara förmånstagare.

Med sjukpension förstås pension som utgår till den försäkrade högst så länge denne är arbetsoförmögen eller har nedsatt arbetsförmåga. Sjukpension får upphöra tidigast fem år efter det försäkringsavtalet träffades. I fråga om förmånstagare gäller föreskrifterna i föregående stycke.

Med efterlevandepension förstås pension

1. som efter den försäkrades död utgår till den försäkrades make, varmed i detta sammanhang förstås person med vilken den försäkrade varit gift eller sammanbott under äktenskapsliknande förhållanden,

2. som efter den försäkrades död utgår till barn till den försäkrade eller barn till person som angivits under 1,

3. som utgår till efterlevande på grund av försäkring som tagits av dödsbo efter medgivande enligt tredje stycket, varvid pension får utgå som om den avlidne varit försäkrad, eller

4. som utgår på grund av försäkring som tagits av arbetsgivare till förmån för anställds efterlevande med stöd av andra stycket sista meningen, varvid pension får utgå som om den avlidne varit försäkrad.

Efterlevandepension får utgå högst så länge den efterlevande lever och får under den första femårsperiod under vilken den utbetalas inte utgå med annat än samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande pensionsbelopp. Efterlevandepension får under den efterlevandes livstid inte upphöra förrän fem år förflutit efter den försäkrades död med följande undantag:

1. Efterlevandepension till person som avses i föregående stycke 1, får upphöra när denne ingår nytt äktenskap.

2. Har den försäkrade avlidit mindre än fem år före den tidpunkt då försäkringen annars skulle ha upphört, får efterlevandepension upphöra vid sist nämnda tidpunkt.

3. Om utbetalning av efterlevandepension till barn under 20 år påbörjats, får pensionen upphöra när barnet fyller 20 år.

4. Har försäkring avseende efterlevandepension till barn tagits på sådan persons liv som avses i föregående stycke 1, skall pensionen upphöra senast när barnet fyller 20 år.

Som förmånstagare till försäkring avseende efterlevandepension får endast insättas person till vilken efterlevandepension kan utgå enligt nionde och tionde styckena.

Försäkringsvillkor, som med hänsyn till bestämmelserna i denna lag är avgörande för frågan huruvida försäkringen är att anse som pensionsförsäkring, skall tas in i försäkringsavtalet. Detta skall dessutom innehålla

villkor att försäkringen inte får pantsättas eller belånas och inte heller ändras på sådant sätt att den inte längre uppfyller de föreskrifter, som anges för pensionsförsäkring i denna lag, eller i andra fall än nedan föreskrivs överlåtas eller återköpas. Avtalet får inte innehålla villkor som är oförenligt med bestämmelserna om pensionsförsäkring i denna lag.

Under den försäkrades livstid får pensionsförsäkring endast överlåtas

1. till följd av anställningsförhållande, därvid försäkringen före eller efter överlåtelsen skall ha karaktär av tjänstepensionsförsäkring,
2. på grund av utmätning liksom vid ackord eller konkurs eller
3. genom bodelning.

Ny ägare till pensionsförsäkring skall omedelbart underrätta försäkringsgivaren om förvärvet av försäkringen.

Återköp av pensionsförsäkring får utan hinder av bestämmelserna i denna lag ske,

1. om det tekniska återköpsvärdet uppgår till högst ett basbelopp enligt lagen om allmän försäkring och försäkringen inte är förenad med ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande samt premier för försäkringen inte har betalats senare än 10 år före återköpet, eller
2. om det tekniska återköpsvärdet uppgår till högst 30 procent av ett basbelopp enligt lagen om allmän försäkring.

Om det i annat fall än som avses i föregående stycke finns synnerliga skäl för återköp och sådant får ske enligt försäkringstekniska grunder, får återköp medges av skattemyndigheten. Bestämmelserna i förevarande lag hindrar inte heller återbetalning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken av försäkringstagarens tillgodohavande.

Om särskilda skäl föreligger, kan skattemyndigheten efter ansökan förklara att försäkring som har meddelats i utomlands bedriven försäkringsrörelse skall anses som pensionsförsäkring. Sådan förklaring får meddelas endast under förutsättning att villkoren för försäkringen i huvudsak står i överensstämmelse med bestämmelserna i denna anvisningspunkt om pensionsförsäkring. Har förklaring som här avses meddelats kan försäkringen inte övergå till kapitalförsäkring.

Försäkring som huvudsakligen avser ålders-, sjuk- eller efterlevandepension och som har meddelats i försäkringsrörelse vilken inte bedrivs från fast driftställe i Sverige skall anses som pensionsförsäkring, om den försäkrade var bosatt utomlands när avtalet ingicks och där medgavs avdrag, skattereduktion eller liknande skattelättnad för inbetalda premier. Detsamma gäller försäkring av nämnda slag som arbetsgivare betalt premier för under den försäkrades bosättning eller förvärvsarbete i utlandet utan att betalningen räknats som inkomst för den försäkrade vid beskattningen i detta land. Ett sådant förvärvsarbete skall vara den försäkrades huvudsakliga förvärvsverksamhet. Skattemyndigheten får, om särskilda skäl finns i annat fall än som avses i detta stycke, medge att försäkring meddelad i försäk-

ringsrörelse vilken inte bedrivs från fast driftställe i Sverige skall anses som pensionsförsäkring. Om en försäkring beskattats som pensionsförsäkring med stöd av detta stycke, kan försäkringen inte övergå till kapitalförsäkring.

Med kapitalförsäkring förstås annan livförsäkring än pensionsförsäkring. Till kapitalförsäkring hänförs mot statens grupplivförsäkring svarande förmån från kommun, även om förmånen inte utgår på grund av försäkring.

Försäkring som enligt denna lag är att hänföra till pensionsförsäkring får anses såsom kapitalförsäkring, om förbehåll härom intagits i avtalet vid dess ingående.

Premiebefrielseförsäkring skall anses tillhöra samma slag av försäkring som huvudförsäkringen.

För att sjuk- eller olycksfallsförsäkring skall anses ha tagits i samband med tjänst fordras, att premier för försäkringen skall betalas av arbetsgivaren. Vidare fordras att anmälan görs till försäkringsanstalten om att försäkringen har tagits i samband med tjänst.

Till livränta räknas även höjning av livräntan och sådant tillägg till denna som skall utgå under livräntans fortsatta bestånd.

Såvitt gäller kraven enligt denna anvisningspunkt, att en ålders- eller efterlevandepension under den första femårsperioden inte utgår med annat än samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande belopp, bortses i fråga om försäkring enligt lagen (1989:1079) om livförsäkringar med anknytning till värdepappersfonder från sådana förändringar av beloppen som föranleds av kursutvecklingen på fondandelarna.

Beslut som skattemyndighet meddelat *med stöd av* tredje, fjärde, sextonde eller sjuttonde stycket av denna anvisningspunkt får överklagas hos Riksskatteverket. Riksskatteverkets beslut får inte överklagas.

Beslut som skattemyndighet meddelat *avseende medgivande enligt* tredje, fjärde, sextonde eller sjuttonde stycket av denna anvisningspunkt får överklagas hos Riksskatteverket. Riksskatteverkets beslut får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas första gången vid 1998 års taxering. Om en försäkring enligt äldre bestämmelser har förklarats likställd med pensionsförsäkring, skall detta gälla även vid 1998 och senare års taxeringar. I fråga om andra försäkringar som tecknats i en utomlands bedriven försäkringsrörelse före ikraftträdandet tillämpas äldre bestämmelser, om inte den skattskyldige yrkar att de nya bestämmelserna skall tillämpas.

Prop. 1995/96:231

¹Senaste lydelse 1995:1625.
²Senaste lydelse 1995:853.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt Prop. 1995/96:231

Härigenom föreskrivs att 2 § 6 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

6 mom.² Med *livförsäkringsföretag* avses

1. livförsäkringsbolag enligt 1 kap. 4 § försäkringsrörelselagen (1982:713), samt

2. utländska försäkringsföretag som driver livförsäkringsrörelse här i landet med stöd av lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige eller lagen (1993:1302) om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

Med *skadeförsäkringsföretag* förstås annat försäkringsföretag än livförsäkringsföretag. Utländskt försäkringsföretag, som drivit försäkringsrörelse i Sverige, bedöms med hänsyn endast till den rörelse som företaget drivit här *genom etablering*.

Med *skadeförsäkringsföretag* förstås annat försäkringsföretag än livförsäkringsföretag. Utländskt försäkringsföretag, som drivit försäkringsrörelse i Sverige, bedöms med hänsyn endast till den rörelse som företaget drivit här *från fast driftställe*.

Livförsäkringsföretag frikallas från skattskyldighet enligt denna lag för dels den del av nettointäkten som är hänförlig till tillgångar och skulder som förvaltas för försäkringstagarnas räkning, dels influtna premier. Undantaget från skattskyldighet gäller dock inte den del av nettointäkten eller premierna som är hänförlig till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar eller sjuk- och olycksfallsförsäkringar som avses i 2 kap. 3 a § första stycket 1 och 2 samt 3 b § första stycket 1 b och 4 försäkringsrörelselagen. Avdrag får inte göras för kostnader som är hänförliga till intäkter som är fria från skatt enligt detta moment.

Att särskilda bestämmelser gäller vid beskattning av livförsäkringsföretag följer av lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Såsom nettointäkt av försäkringsrörelse, som drivits av *inländskt skadeförsäkringsföretag*, anses överskottet av försäkringsrörelsen. Detsamma gäller för livförsäkringsföretag till den del nettointäkten är hänförlig till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar eller sjuk- och olycksfallsförsäkringar som avses i 2 kap. 3 a § första stycket 1 och 2 samt 3 b § första stycket 1 b och 4 försäkringsrörelselagen.

Vid beräkning av överskottet av försäkringsrörelse, som avses i föregående stycke, får från bruttointäkten avdrag göras förutom för driftkostnader, som avses i 23 § kommunalskattelagen, för avgifter och bidrag, som utgivits till kommun, förening eller sammanslutning och som avser att understödja verksamhet med syfte att förebygga skador, vilka

faller inom ramen för den av företaget bedrivna rörelsen, för ökning av försäkringstekniska avsättningar för egen räkning, för ökning av säkerhetsreserv samt för utbetald återbäring och verkställd premieåterbetalning.

Med försäkringstekniska avsättningar för egen räkning förstås sådana skulder enligt 7 kap. 1 § första stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) (premiereserv, ersättning för oreglerade skador, tilldelad återbäring och utjämningsreserv för kreditförsäkring) minskade med värdet av återförsäkringsgivares ansvarighet.

Med säkerhetsreserv förstås den reserv skadeförsäkringsföretag får redovisa enligt en av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av Finansinspektionen fastställd normalplan.

Minskning av försäkringstekniska avsättningar för egen räkning, av säkerhetsreserv, av regleringsfond för trafikförsäkring och minskning av utjämningsfond skall anses som intäkt.

Utöver vad ovan stadgas får avdrag inte ske för avsättning till omedelbar eller framtida vinstutdelning till försäkringstagare.

Bestämmelserna i detta moment om inländskt livförsäkringsföretag har motsvarande tillämpning på försäkringsrörelse som utländskt livförsäkringsföretag drivit här i riket.

Beträffande försäkringsrörelse, som här drivits av utländskt skadeförsäkringsföretag, anses som här i riket skattepliktig nettointäkt ett belopp motsvarande två procent av företagets premieinkomst av här bedriven försäkringsrörelse. Med premieinkomst förstås bruttobeloppet av årets försäkringspremier, dvs. utan avdrag för återförsäkringspremier.

Blir det på grund av bestämmelserna i detta moment nödvändigt att dela upp intäkt eller avdrag mellan olika delar av ett försäkringsföretags verksamhet, skall fördelningen av intäkten eller avdraget göras på skäligt sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

¹Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:770.

²Senaste lydelse 1995:1614.

2.8 Förslag till lag om upphävande av lagen (1990:662) om skatt på vissa premiebetalningar Prop. 1995/96:231

Härigenom förskrivs att lagen (1990:662) om skatt på vissa premiebetalningar skall upphöra att gälla vid utgången av år 1996. Den upphävda lagen tillämpas alltjämt i fråga om betalningar före den 1 januari 1997.

3 Ärendet och dess beredning

Prop. 1995/96:231

I samband med justeringar i vissa beskattningsregler för pensionsförsäkringar aviserade regeringen i mars 1995 att den avsåg att återkomma i beskattningsfrågor rörande försäkringssparande i utlandet (prop. 1994/95:187 s.19). Den 22 juni 1995 lämnade regeringen en skrivelse till riksdagen med meddelande om kommande förslag om beskattningen av utländska kapitalförsäkringar med verkan fr.o.m. den 23 juni samma år (skr. 1995/96:7). Den aviserade retroaktiva tillämpningen avsåg beskattningen av betalningar vid förvärv av s.k. begagnade utländska kapitalförsäkringar. Skrivelsen innehöll även besked om en allmän översyn av beskattningsreglerna för utländska kapitalförsäkringar. Det framhölls att regeringen avsåg att föreslå förmögenhetskatteplikt och kontrolluppgiftsskyldighet på området.

Hösten 1995 lämnade regeringen som ett första steg i nämnda översyn propositionen *Vissa frågor om beskattningen av utländska kapitalförsäkringar* (prop. 1995/96:97). I propositionen föreslogs förmögenhetskatteplikt och kontrolluppgiftsskyldighet för utländska försäkringar fr.o.m. 1996 års taxering. Dessa nya regler gäller enligt övergångsbestämmelserna dock i huvudsak endast försäkringsavtal som ingåtts efter halvårsskiftet 1995. Dessutom föreslogs en justering i reglerna för punktskatt på premier för utländska försäkringar som tog sikte på "begagnade" kapitalförsäkringar. Riksdagen antog förslagen i slutet av förra året (bet. 1995/96:SkU16, SFS 1995:1540–1543). I propositionen aviserades en fortsatt översyn av punktskattesystemet (premieskatten) för utländska försäkringar med sikte på en enhetlig inkomstbeskattning för svenska och utländska försäkringar (prop. s.11).

Inom Finansdepartementet har genomförts en översyn av inkomstbeskattningen av utländska kapitalförsäkringar. Översynen har resulterat i ett förslag om att premieskatten skall slopas och att beskattningen av de utländska försäkringarna skall inlemmas i avkastningsskattesystemet. I promemorian fanns också vissa förslag om utländska försäkringar av pensionskaraktär. Förslagen redovisades i departementspromemorian *Beskattningen av utländska kapitalförsäkringar* (Ds 1996:27).

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 1*. Remissyttrandena finns i en sammanställning tillgänglig i Finansdepartementet (dnr Fi96/2252). I det följande behandlas de frågor som tagits upp i promemorian.

Den statsfinansiella betydelsen av förslagen är svårberäknad. Det kan dock antas att den sammantagna effekten av förslagen innebär en viss ökning av statens inkomster.

I sammanhanget bör påpekas att beskattningsreglerna på ett annat försäkringsområde är föremål för översyn inom regeringskansliet. En genomgång av reglerna för företagets avdragsrätt för tjänstepensionskostnader har påbörjats. Översynen syftar till neutralitet mellan olika former av pensionsanordningar, såväl sådana som är avgifts- som förmånsrelaterade. Skattemässig neutralitet skall även råda mellan de skilda

tryggandeformerna. En sådan likformig ordning leder till betydande förenklingar och en flexibilitet i förhållande till nya pensionslösningar. Arbetet skall bedrivas skyndsamt.

Prop. 1995/96:231

Lagrådet

Regeringen beslutade den 6 juni 1996 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 2*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 3*. Regeringen har i propositionen följt Lagrådets förslag. I förhållande till lagrådsremissen har också gjorts vissa andra ändringar av redaktionell karaktär.

4 Syftet med omläggningen

En övergång från premieskatt till avkastningsskatt på området för försäringssparande i utländska livförsäkringar syftar till en enhetlig beskattning av försäringssparande i inhemska och utländska institut. Vid utformningen av det nya systemet har en robust och administrativt hanterbar ordning eftersträvat. De skillnader i beskattningsteknik mellan olika sparalternativ som är nödvändiga för att nå ett hanterbart system medför inte att den faktiska skattebelastningen varierar på grund av sparinstitutets verksamhetsland. En målsättning för arbetet med nyordningen har varit att finna regler som inte leder till en faktisk internationell dubbelbeskattning av sparandet. Översynen av reglerna har inte syftat till en omläggning av nuvarande schablonmässigt bestämda avkastningsskatt.

5 Gällande regler

Skatteregler

Livförsäkringar delas upp i två grupper vid inkomstbeskattningen. För den ena gruppen medges inte avdrag för de till försäkringsföretagen inbetalda premierna. I sådana fall beskattas inte de belopp som utfaller på försäkringen. Denna metod gäller för kapitalförsäkring (K-försäkring). Premier för försäkringar i den andra gruppen är avdragsgilla. Mot detta svarar skatteplikt för den utfallande ersättningen. Den senare principen gäller för pensionsförsäkring (P-försäkring).

De regler som karaktäriserar och avgränsar de olika försäringsslagen finns i punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen (1928:370), KL, och kallas kvalitativa villkor. Livförsäkringar som inte uppfyller villkoren för det långsiktiga pensionssparandet i P-försäkring hänförs till gruppen K-försäkringar. Ett av villkoren för att en livförsäkring skall vara P-försäkring är att den meddelats i en försäkringsverksamhet med fast

driftställe i Sverige.

Bekattningen av avkastningen på det sparkapital som hör till försäkringarna sker enligt särskilda regler i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Som huvudregel beskattas all avkastning hos försäkringsgivaren på kapital i både svensk P- och K-försäkring med avkastningsskatt.

Sedan den 1 januari 1995 är skattesatsen för avkastningsskatt på P-försäkringar 15 %. Motsvarande skattesats för inhemska K-försäkringar är 30 % av nio tiondelar av ett schablonmässigt bestämt underlag, vilket medför ett skatteuttag som motsvarar den generella skatten på kapitalinkomster.

För att upprätthålla neutralitet i beskattningen infördes i samband med 1990 års skattereform en skatt på premier betalda av den som är bosatt i Sverige för K-försäkringar och andra personförsäkringar som meddelats i en försäkringsverksamhet i utlandet. Premieskatten har i regeltekniskt hänseende utformats som en punktskatt. Bestämmelserna om skatten finns i lagen (1990:662) om skatt på vissa premiebetalningar. Skatten uppgår till 15 % av premiebeloppet. Premieskatten är avsedd att balansera avsaknaden av inkomstskatt på utländska K-försäkringar.

Om en utländsk K-försäkring belastas av en skatt i utlandet som är jämförlig med den beskattning som gäller i Sverige får beskattningsmyndigheten (Skattemyndigheten i Kopparbergs län) medge undantag helt eller till hälften från premieskatten.

Som nämnts i det föregående har förmögenhetsskatteplikten för K-försäkring fr.o.m. utgången av år 1995 utvidgats till att gälla även utländsk försäkring.

Försäkringsbolaget är skattskyldigt för avkastningsskatt på kapital hänförligt till P- resp. K-försäkring. Skatt utgår oavsett om försäkringstagaren är bosatt i Sverige eller utlandet. Taxeringslagen reglerar förfarandet. Även pensionskapital på pensionssparkonto i det individuella pensionssparandet (IPS) beskattas med avkastningsskatt. I detta fall betalar endast den som är bosatt i Sverige skatten. Pensionssparinstituten betalar in skatten men innehavaren av pensionssparkontot är ägare av medlen på kontot och formellt skattskyldig. Taxeringslagen reglerar inte förfarandet vid beskattningen av medel på pensionssparkonto utan i stället gäller reglerna i lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter (LPP). Inbetalningar och utbetalningar kopplade till P-försäkringar och pensionssparkonton redovisas i kontrolluppgifter från försäkringsbolag resp. pensionssparinstitut. Kontrolluppgiftsskyldigheten för försäkringsgivare gäller även värdet på K-försäkring. För utländsk K-försäkring gäller på samma sätt som för inlåningskonto eller värdepappersdepå i utlandet att den som är bosatt i Sverige skall lämna ett åtagande från det utländska institutet att lämna uppgifter till Riksskatteverket om utbetalningar, behållning m.m. Den som förmedlar de utländska försäkringsavtalen skall lämna kontrolluppgift om avtalsparterna.

Det s.k. tredje livförsäkringsdirektivet (92/96/EEG) har införlivats i svensk rätt med verkan i huvudsak fr.o.m. den 1 juli 1995 (prop. 1994/95:184, bet. 1994/95:NU24, SFS 1995:779–792). Genom de nya bestämmelserna har principerna om en enda auktorisation och om hemlandstillsyn genomförts.

Principen om en enda auktorisation innebär att en försäkringsgivare skall ha möjlighet att med stöd av auktorisationen i sitt hemland driva försäkringsverksamhet inom hela det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Verksamheten får med stöd av auktorisationen bedrivas genom en sekundäretablering, dvs. filial, agentur eller liknande i något EES-land, och genom gränsöverskridande verksamhet från försäkringsgivarens hemland eller från sekundäretableringar i andra EES-länder. Världlandet för sekundäretableringen resp. mottagarlandet för den gränsöverskridande verksamheten kan i princip inte hindra att en utländsk försäkringsgivare bedriver verksamhet inom det egna territoriet med stöd av principen om en enda auktorisation.

Principen om hemlandstillsyn innebär att det är tillsynsmyndigheten i försäkringsgivarens hemland som är primärt ansvarig för tillsynen av den verksamhet försäkringsgivaren bedriver med stöd av sin auktorisation från hemlandet oavsett var inom EES verksamheten bedrivs.

En utländsk försäkringsgivare med säte utanför EES måste alltjämt ha svensk koncession för att driva försäkringsrörelse här. Verksamheten får endast bedrivas från fast driftställe i Sverige.

Romfördraget

Gemenskapsrätten kan kortfattat beskrivet sägas ge de enskilda medlemsländerna rätt att göra skillnad i skattereglerna mellan skattebetalare med hänsyn till bostadsort och den ort där deras kapital investerats under förutsättning att reglerna inte har diskrimineringskaraktär eller syftar till annan förtäckt begränsning av de rättigheter till fri rörlighet som regleras i gemenskapsrätten. Denna princip har kodifierats såvitt gäller kapitalets fria rörlighet i artikel 73 d i Romfördraget i dess lydelse enligt Maastrichtfördraget.

6 Avkastningsskatt på försäringssparande i utlandet

Prop. 1995/96:231

Regeringens förslag: Nuvarande premieskatt på försäringssparande i utlandet slopas och ersätts med årlig avkastningsskatt på motsvarande sätt som gäller för svenska kapitalförsäkringar. För en utländsk försäkring skall skattskyldigheten ligga hos försäkringens ägare. Försäringsgivaren skall alltså vara skattskyldig till avkastningsskatt för inhemsk kapitalförsäkring. Från avkastningsskatten får avräkning ske för skatt i utlandet som är hänförlig till försäringen.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens med den skillnaden att skattskyldigheten för svenskt K-försäringssparande i formellt hänseende fördes ner på försäringstagarnivå enligt promemoriaförslaget.

Remissinstanserna tillstyrker överlag att nuvarande premieskatt ersätts med samma beskattningssystem som gäller för inhemska försäkringar. *Utländska Försäringsspararens Förbund* avstyrker förslaget bl.a. på grund av att systemet skiljer sig från vad som gäller i övriga Europa. *Försäringssparareförbundet* anger som förutsättning för en nyordning bl.a. att ändamålsenliga regler för avräkning finns och att den svenska statslåneräntan inte utnyttjas som avkastningsfaktor. Förbundet har också framhållit att skattesatsen för såväl inhemsk som utländsk K-försäkring bör sänkas för att försäringssparande inte skall hamna i ett sämre läge konkurrensmässigt jämfört med vanligt fondsparande. Dessutom bör skatteuppbörden för inhemskt privat pensionssparande ske enligt enhetliga regler. *Riksskatteverket* tillstyrker den föreslagna överföringen av skattskyldigheten och föreslår kompletterande regler i inkomstlagen kapital av utbetalningar från oredovisade försäkringar. *Kammarrätten i Sundsvall* förordar ytterligare överväganden bl.a. rörande skattskyldigt subjekt. *Försäringssparareförbundet*, *Näringslivets Skattedelegation*, *Finansinspektionen* m.fl. anser att övervägande skäl talar för att beskattningen av svenskt K-försäringssparande av administrativa skäl tills vidare bör ligga kvar på livbolagsnivå. Finansinspektionen anser att det finns skäl att medge beskattning enligt den lägre avkastningsskattesatsen för utländska pensionsordningar även i de fall de förvärfvas av dem som är bosatta i Sverige.

Bakgrunden till regeringens förslag:

Syfte och problem med premieskatten

Premieskatten på försäringssparande i utlandet infördes som ett led i 1990

års skattereform och ett reformerat system för försäringssparande (prop. 1989/90:110 s. 494 f.). Avsikten med premieskatten var att åstadkomma neutralitet mellan sparande i svenska och utländska försäringssparare. I arbetet med skattereformen bedömdes en punktskatt på insättningar i utländskt försäringssparande som den lämpligaste lösningen för att uppnå neutralitet på marknaden för livförsäringar.

Punktskattesatsen bestämdes till 15 % av insättningarna efter en sammanvägning av de två skattesatserna för privat P-försäkring (15 %) resp. K-försäkring (30 %). Beräkningen utfördes med viss försiktighet för att en överbeskattning skulle undvikas.

Premieskattelagen har nu gällt i fem år och erfarenheterna av tillämpningen talar för en reformering av systemet. De skilda systemen för utländska resp. svenska K-försäringar är redan i sig en faktor som kan leda till diskussioner om diskriminering med hänsyn till kapitalets lokalisering och således till en bristande stabilitet i systemet. Vidare har vissa företrädare för försäringssparbranschen gjort gällande att premieskatten inte är förenlig med EG-rätten. Beslut som rör premieskatt har också överklagats vid allmän förvaltningsdomstol på denna grund och är för närvarande föremål för prövning (mål nr 272-96 hos länsrätten i Kopparbergs län). Inom ramen för denna prövning har förhandsbesked nyligen begärts hos EG-domstolen.

Dispensinstitutet med halv eller hel nedsättning av skatten vid jämförlig beskattning i utlandet har inte sällan medfört en betydande osäkerhet för den enskilde om det faktiska skatteuttaget. Beskattningsmyndighetens dispenspraxis har i huvudsak inneburit att en inkomstbeskattning i utlandet som motsvarar minst hälften av den svenska skattebelastningen på inkomsterna är att anse som en med svensk beskattning jämförlig ordning. Prövningen har ofta avsett den faktiska skattebelastningen för varje aktuell utländsk försäringssparare. Vid åtskilliga dispensprövningar har gränsdragningen varit svår att göra. Ingående undersökningar har ofta gjorts beträffande ett enskilt livförsäringssparare skattesituation.

En ändrad skattebelastning på försäringssparandet inom landet eller i ett berört främmande land har lett till svårigheter att förutse beskattningen. Skiftningar i det enskilda utländska försäringsspararens ekonomi kan få samma konsekvenser. Denna osäkerhet har drabbat såväl enskilda försäringssparare som försäringssparbolag och försäringssparmäklare. Som ett exempel kan nämnas att två engelska livbolag som ingår i svenska bank- och försäringssparkoncerner under senare tid erhållit helt skilda beslut i dispensfrågan beroende på den särskilda skattesituationen i de resp. livbolagen.

Beskattningsmyndighetens beslut i dispensfrågan överklagas till Riksskatteverket medan myndighetens beslut i övriga delar överklagas hos länsrätten. Det har i den praktiska ärendehanteringens ofta varit svårt att avgöra vilken av dessa frågor som avses i överklagandena. Detta har lett till problem beträffande instansordningen.

De flesta länderna i Europa beskattar inte avkastning på liv- och pensionsförsäringsskapital hos livbolagen i den mån kapitalet är reserverat för försäkringstagarna. Detta gäller tämligen generellt för långsiktigt inhemskt pensionssparande. För övrigt försäringssparande har dock systemen i några länder utformats från samma utgångspunkt som i Sverige, dvs. att livförsäkring som inte är en ren riskprodukt är en form av sparande med ett indirekt ägande av placeringskapitalet. Sistnämnda princip har fått genomslag bl.a. i Storbritannien, Irland, Danmark, Belgien, Frankrike och, i viss utsträckning, Tyskland.

De engelska och irländska systemen ligger nära varandra och är i sin tur besläktade med det svenska systemet. Försäkringsföretag med anknytning till Storbritannien har sedan länge haft en dominerande ställning på den europeiska försäringsmarknaden. Det engelska systemet är därför av särskilt intresse.

Den avkastning som reserveras för livförsäringstagarnas räkning och som inte uppfyller villkoren för pensionskapital beskattas årligen i de engelska livbolagen med en skattesats på 25 %, efter det att avdrag gjorts för livbolagets administrationskostnader. Inslag finns av beskattning av både realiserad och orealiserad värdetillväxt. Vid beräkning av reavinster räknas anskaffningsvärden upp med hänsyn till inflationen. För upplupna inte förfallna räntor på räntebärande värdepapper tillämpas en bokföringsmässig belöpandepincip. Sådana värdepapper är normalt inte föremål för reavinstbeskattning. Avdrag för under året och, i vissa fall, under tidigare år uppkomna utgifter (som t.ex. skatt) fördelas jämnt över en sjuårsperiod.

Mot bakgrund av de betydande skattelättnaderna i de kontinentala länderna för försäringsskapitalet har Storbritannien nyligen infört en ordning där deras motsvarighet till svensk avkastningsskatt lyfts av för försäringsskapital hänförligt till försäringstagare bosatta i annat land. Avlyftet sker dock inte med "automatik" utan kräver insättningar enligt ett särskilt system för sparandet. Lättnaden avser fysiska personer bosatta utanför Storbritannien och arbetsgivare med motsvarande skatterättsliga hemvist under förutsättning att även de försäkrade är bosatta i utlandet. Frånsett reglerna för pensionssparande och reglerna för försäring rörelser i utlandet finns det i Storbritannien, efter denna nyordning, i huvudsak två sätt att beskatta livförsäringssparande för dem som bor i landet och ett tredje system för gränsöverskridande verksamhet som avser sparare bosatta i utlandet.

De olika beskattningsformerna kan beskrivas på följande sätt.

1. För försäkringar som tecknas i inhemska bolag med fonder o.d. i Storbritannien utgår engelsk "avkastningsskatt" som belastar livbolaget. Skatten beräknas på både realiserad och orealiserad värdetillväxt som tillkommer försäringstagarna och skattesatsen motsvarar den lägre marginalskattesatsen för fysiska personer. Skatteunderlaget reduceras bl.a. av avdrag för livbolagets administrationskostnader. När försäringssbeloppet faller ut betalas ingen ytterligare inkomstskatt om försäringstagaren

beskattas i det lägre marginalskattesiktet. Sker beskattningen i det övre skiktet betalas en kompletterande skatt med en skattesats som motsvarar skillnaden mellan de två skattesatserna för de olika skikten. Den kompletterande skatten utgår på utfallande belopp efter avdrag för inbetalda premier (onshore-försäkringar).

2. För försäkringar som tecknas i bolag verksamma i utlandet utan belastning av engelsk avkastningsskatt betalar försäkringstagaren inkomstskatt med sin ordinarie marginalskattesats på ett underlag som motsvarar skillnaden mellan utfallande belopp och inbetalda premier (offshore-försäkringar). En årlig beskattning under försäkringens löptid kan i vissa fall aktualiseras enligt särskilda skatteflyktsbestämmelser.

3. För försäkringar som tecknas i inhemska bolag inom visst regelverk med försäkringstagare bosatta i utlandet utgår ingen avkastningsskatt (OLAB-försäkringar).

I Danmark beskattas avkastningen på pensionskapitalet med en realränteskatt. Den årliga värdestegringen på övrigt försäkringssparande tas upp som en vanlig kapitalinkomst. Danmark övergick år 1992 från ett system med premieskatt på kapitalförsäkringar till en årlig inkomstbeskattning av värdestegringen på försäkringskapitalet. Försäkringstagaren är skattskyldig. Samma regler gäller för såväl utländska som inhemska kapitalförsäkringar. Värdestegringen beräknas normalt som skillnaden mellan å ena sidan försäkringens kapitalvärde vid inkomstårets utgång med tillägg för utbetalningar under året och å andra sidan kapitalvärdet vid årets ingång med tillägg för inbetalningar under året. Endast kapital hänförligt till dem som har skatterättsligt hemvist i Danmark beskattas. Det danska systemet medger inte någon avräkning för utländsk skatt hänförlig till försäkringen.

Omläggningen av det danska systemet syftade till att skapa ett robust system som slog vakt om danska skatteanspråk och som samtidigt medgav en gränsöverskridande försäljning av livförsäkringar från danska livbolag mot utlandet utan inhemsk beskattning av kapitalet.

I Belgien påförs en avgift på den del av livbolagets vinst som reserveras för försäkringstagarna. I Tyskland beskattas den årliga avkastningen på vissa livförsäkringar med kortare löptid. Livbolagen beräknar den avkastning som kan anses hänförlig till försäkringen under året och lämnar underlag för beskattningen.

I andra länder beskattas ofta på olika sätt det belopp som slutligen faller ut på försäkring av sparkaraktär.

Premieskatt har endast undantagsvis utnyttjats med, i förekommande fall, låga skattesatser för att beskatta livförsäkringssparande (Danmark före 1992 samt Italien och Belgien).

Frankrike har nyligen infört regler om en årlig beskattning av värdetillväxt på försäkringssparande.

I flera europeiska länder är livförsäkringar föremål för förmögenhetsskatt.

Som en allmän princip för skatteanspråk rörande avkastning på hushållssparande gäller i industriländerna att beskattningen normalt sker i det land där spararen är bosatt.

Skälen för regeringens förslag:

Kontrollmöjligheter m.m.

Vid utformningen av beskattningen är det i hög grad angeläget med enhetliga, likformiga och stabila regler. Reglerna skall självfallet vara förenliga med EG-rättens likabehandlingsprinciper. Mot bakgrund av vikten av stabila regler kan tvekan uppstå inför ett större ingrepp i systemet för beskattning av försäringssparande i utlandet. Premieskatten är dock snarast instabil till sin karaktär och har i den praktiska tillämpningen lett till en osäkerhet om dispensgivning och faktiskt skatteutfall.

Från fiskal synpunkt kan bl.a. nivån för premieskatten ifrågasättas mot bakgrund av det mycket begränsade inslaget av utländska livförsäkringar på den svenska marknaden med egentlig pensionskaraktär. Skälen för att bestämma skattesatsen med hänsynstagande inte bara till skattesatsen för svenska K-försäkringar utan även till skatten på P-försäkringar framstår därför numera som svaga. Finansinspektionen har invänt mot detta resonemang och har förespråkat att utländska försäkringar med pensionskaraktär som säljs genom gränsöverskridande verksamhet till dem som är bosatta i Sverige skall få del av den lägre avkastningsskattenivån på 15 %.

En viktig förutsättning för att ett stabilt system skall uppnås är att enhetliga regler i möjligaste mån gäller för alla K-försäkringar. Med enhetliga tekniska regler uppkommer inte heller frågor om bristande likabehandling enligt gemenskapsrätten. På pensionsområdet har gemenskapsrätten dock av hänsyn till det nationella intresset av systematik i beskattningen medgett att endast försäkringar som meddelas i verksamhet i försäkringstagarens hemland får del av skattelättnader som tillkommer pensionssparande i detta land (EG-domstolens s.k. Bachmann-dom den 28 januari 1992, mål nr C-204/90).

Gemenskapsrättens ställningstagande kan hänföras till de bristfälliga kontrollmöjligheterna på området när sparande sker i annat land än bosättningslandet. Från kommissionens sida har man mot bakgrund av dessa svårigheter dragit slutsatsen att skillnaderna i den skattemässiga behandlingen av pensionsordningar som meddelats inom resp. utanför ett medlemsland inte kan hävas förrän det kommer till stånd ett europeiskt system för att förse skattemyndigheterna i försäkringstagarens hemland med erforderliga uppgifter från en försäringssparare i annat land. Ett arbete med denna inriktning bedrivs inom kommissionens generaldirektorat XV och inom en kommissionsarbetsgrupp med företrädare för medlemsländerna. På nuvarande stadium av diskussionerna är medlemsländerna eniga om att arbetet med att uppnå ett uppgiftslämnande bör fortsätta.

Sverige har i möjligaste mån utformat regler för att få till stånd ett uppgiftslämnande över gränserna. Under hösten förra året antog riksdagen regler som innebär att utländska försäringssparare inom EES som bedriver gränsöverskridande verksamhet här i landet innan verksamheten börjar skall

lämna skriftlig förbindelse till Finansinspektionen att årligen lämna kontrolluppgift om värde på försäkringar som innehas av personer bosatta i Sverige. Denna regel saknar egentlig sanktion. Den som förmedlar utländska försäkringsavtal skall lämna kontrolluppgift om avtalsparterna. Försäkringstagarna skall lämna fullmakt till insyn i försäkringen. Fullmakten skall överlämnas till Riksskatteverket via den som förmedlar försäkringsavtalet (prop. 1995/96:97, bet. 1995/96:SkU16, SFS 1995:1543).

Även med beaktande av de nyligen införda reglerna om uppgiftslämnande är skattekontrollen av gränsöverskridande transaktioner otillräcklig och medger inte att nödvändig konsekvens upprätthålls i beskattningen. Regeringen delar därför kommissionens bedömning att det i avvaktan på ett gemensamt system i Europa för uppgiftslämnande på det aktuella området inte finns förutsättningar för att införa avdragsrätt och den lägre avkastningsskattesatsen för pensionsförsäkringar som meddelas från utlandet och förvärfas av dem som är bosatta i Sverige. I de fall en egentlig pensionsförsäkring förvärfas under bosättning utomlands är regeringen däremot beredd att redan nu föreslå regler som likställer försäkringen med en inhemsk P-försäkring. Sistnämnda fråga redovisas i avsnitt 8.

Modifierad premieskatt

Den minst omfattande förändringen vore att bibehålla premieskatten med justerade regler. Under sådana omständigheter skulle det ligga nära till hands att förändra dispensprövningen. En sådan justering skulle kunna innebära att skattemyndigheten vid bedömningen av den utländska skattebelastningen utgick från vad som typiskt sett gällde i det land där försäkringen tagits och inte från det enskilda livbolagets skattesituation. På så sätt skulle dispensprövningen förenklas och blir mer förutsägbar.

Tekniken med en punktskatt som syftar till samma effekter som den gängse avkastningsskatten för inhemska K-försäkringar ger dock två artschilda tekniska system för beskattningen av K-försäkringskapitalet. Även om premieskatten är så utformad att den resulterar i en skattebelastning som svarar mot kapitalinkomstbeskattningen resp. den övre nivån för avkastningsskatten ger de skilda systemen ett intryck av att sparandeformerna behandlas olika. Vissa företrädare för den svenska försäkringsbranschen anser därför att premieskatten strider mot gemenskapsrätten och har också initierat en prövning hos EG-domstolen.

Övervägande skäl talar således för en omläggning från ett punktskatte-till ett inkomstskattesystem. Denna lösning förespråkas också av en i stort sett enig remissopinion. Regeringen ansluter sig till denna bedömning. I första hand bör ändringarna genomföras utan mer omfattande ingrepp i det nya avkastningsskattesystemet för svensk K-försäkring som gäller sedan år 1994.

Endast ett mindre antal länder beskattar löpande avkastningen på de tillgångar i vilka försäkringspremierna placeras. De engelska och danska systemen med en sådan årlig beskattning är därför av särskilt intresse. I det engelska systemet sker, som nyss redovisats, normalt beskattningen av utländska livförsäkringar först när försäkringen faller ut. Förutom utfallande belopp skall inbetalda premier, som utgör en avdragspost, redovisas. Denna ordning är relativt enkel men skiljer sig tekniskt sett från behandlingen av sparande hos inhemska livbolag. Det torde närmast vara ett sådant system som förordas av Utländska Försäkringsbolags Förening.

För svensk del finns en betydelsefull skillnad gentemot Storbritannien i förutsättningarna att uppnå ett enhetligt system. Riksdagen har som tidigare nämnts nyligen beslutat om ett införande av förmögenhetsskatt på utländska K-försäkringar i likhet med vad som gäller för svenska K-försäkringar. För att möjliggöra en sådan beskattning har det också införts regler för uppgiftslämnande om försäkringens värde vid årets utgång. Om denna uppgift kan utnyttjas som grund för den schablonmässiga beräkningen av årlig avkastning enligt reglerna för avkastningsskatt bör i första hand en sådan lösning väljas.

Avkastningsskatten på svenska K-försäkringar beräknas genom att ett skatteunderlag bestäms i två steg. Först bestäms ett kapitalunderlag som i princip utgörs av värdet av den skattskyldiges tillgångar vid beskattningsårets ingång minskat med värdet av de skulder som föreligger vid samma tidpunkt. I det andra steget av beräkningen multipliceras detta kapitalunderlag med en avkastningsfaktor, nämligen den genomsnittliga statslåneräntan för det kalenderår som närmast föregått beskattningsåret. Genom beräkningen erhålls en schablonmässigt bestämd avkastning som beskattas med 27 % (nio tiondelar av skatteunderlaget x 30 %).

Livbolaget är skattskyldigt i fråga om livförsäkringskapital. Systemet är således endast beroende av en värdering av försäkringskapitalet. Det framstår därför som en naturlig lösning att utnyttja denna värdering även vid inkomstbeskattningen.

Flertalet remissinstanser har som nämnts pekat på de kontrollproblem som finns i fråga om sparande i utlandet. Det förtjänar att understrykas att dessa problem även skulle uppstå i ett system med beskattningen förlagd till utbetalningsskedet.

Under förutsättning att skatteunderlaget bestäms på ett godtagbart sätt för de utländska försäkringarna och att en årlig skattskyldighet för innehavare av dessa försäkringar även i övrigt kan införas bör således försäkringarna inlemmas i avkastningsskattesystemet.

Riksskatteverket har i sitt remissvar föreslagit en ordning som innebär att utbetalningar från en försäkring som inte redovisats under löptiden vid den årliga taxeringen skall beskattas i inkomstslaget kapital. Ett sådant system innebär dock en principiell nyordning som kräver ytterligare överväganden. Regeringen är därför inte beredd att nu lägga fram ett sådant förslag. Skattemyndigheten är således i dessa fall hänvisad till att utnyttja ordinarie

Kapitalunderlag

I avsnitt 7 föreslås en justering i nuvarande förmögenhetsskatteregler som innebär att försäkringarna fr.o.m. 1998 års taxering tas upp till det tekniska återköpsvärdet med tillägg för beräknad upplupen andel i överskottet i livförsäkringsverksamheten. Denna andel kan anses motsvara den preliminära fördelning av överskottsmedel som för närvarande görs i svenska livförsäkringsföretag. Den preliminära fördelningen brukar benämnas allokering till skillnad från återbäring som lämnas först efter försäkringsfallet och som är en av de garanterade avkastningsdelarna. I det senare fallet används termen tilldelning.

Ändringen leder till en mer rättvisande värdering för s.k. traditionell försäkring. Endast en del av överskottet i livbolaget allokeras emellertid till de enskilda försäkringarna. Underlaget för förmögenhetsbeskattningen motsvarar dock en tillräckligt stor del av det förmögenhetsnetto i livbolaget som är hänförligt till försäkringen för att även godtas som underlag för avkastningsskatt. Remissopinionen i denna del behandlas i avsnitt 7.

Det bör understrykas att det redovisade värderingsproblemet endast avser traditionell livförsäkring som mer undantagsvis säljs genom gränsöverskridande verksamhet från utlandet. De på den aktuella marknaden vanligen förekommande fondförsäkringarna tas även vid förmögenhetsbeskattningen upp till det fulla värdet, dvs. till fondandelarnas noterade värde vid årsskiftet.

Försäkringsutredningen har nyligen i sitt slutbetänkande Försäkringsrörelse i förändring 3 (SOU 1995:87) föreslagit nya regler som kan antas medföra en anpassning till den ordning som normalt gäller i Europa med en årlig tilldelning av överskottsmedel (bonus).

Det anförda leder enligt regeringens uppfattning till slutsatsen att kapitalunderlaget vid avkastningsbeskattningen bör bestämmas på samma sätt som vid förmögenhetsbeskattningen.

Skattskyldigt subjekt m.m.

För utländska kapitalförsäkringar måste skattskyldigheten för avkastningen ligga på försäkringstagaren. Från försäkringsföretagens sida har det, under åberopande av skatteförmågeprincipen, i vissa sammanhang gjorts gällande att detta förhållande förhindrar en avkastningsskattemodell för utländska livförsäkringar.

Skatteförmågeprincipen är den allmänt omfattade grunden för inkomstberäkningens utformning men kan som sådan inte ges en mer precis innebörd än ett krav på likformig inkomstberäkning (se t.ex. Melz, Kapitalvinstbeskattningens problem s. 15). Redan ett innehav av egendom kan vara underlag för skatt utan att en kapitalvinst realiserats (a.a. s. 26).

Förmögenhetsskatten och fastighetsskatten är exempel på skatter som bygger på antagandet att redan ett innehav av förmögenhetstillgångar ger förmåga att bära en skatt.

Värdetillväxten i ett sparande i K-försäkring ger typiskt sett en ökad betalningsförmåga. Försäkringen kan i vissa fall utnyttjas som pant vid belåning. Ofta medges förtida uttag (återköp) helt eller delvis efter en inledande period. Det finns därför inte några allmänna hinder mot en årlig beskattning hos försäkringstagaren.

Önskemålet om en enhetlig teknik för beskattningen av såväl utländska som svenska livförsäkringar talar för att skattskyldigheten för inhemskt K-försäkringskapital förs från livbolaget till innehavaren av försäkringen. En sådan förändring av de nuvarande reglerna för svensk K-försäkring skulle kunna genomföras med reglerna om skattebetalningar från pensions-sparkonto i det individuella pensionssparandet som förebild. Enligt dessa regler är innehavaren av pensionssparkontot skattskyldig till avkastningsskatt för kontotillgångarna men i fråga om betalning och övrigt praktiskt förfarande vid beskattningen behandlas sparinstitutet som skattskyldig. Det kan här inflikas att Försäkringsförbundet i sitt remissvar, vid sidan av frågan om beskattning av utländskt försäkringssparande, har riktat kritik mot de skilda uppördssystemen på området för privat pensionssparande. Denna fråga kommer senare att övervägas inom regeringskansliet.

Beskattningen av *svenska* K-försäkringar föreslogs i promemorian utformad så att skattskyldigheten i formellt hänseende låg hos försäkringstagarna på följande sätt.

Substansen i livbolaget skulle värderas enligt nuvarande regler. Den del av förmögenheten i livbolaget som är hänförlig till K-försäkringar fördelades i sin helhet på de enskilda försäkringarna. För s.k. traditionell livförsäkring innebar detta en skattemässig tilldelning av kapitalet som går utöver sedvanlig tilldelning av återbäring. De principer som tillämpas vid tilldelningen av återbäringen skulle tillämpas även vid fördelningen för beskattningsändamål av överskjutande K-försäkringskapital. Varje innehavare av K-försäkring skulle vara skattskyldig men ansvaret för redovisning och betalning av skatten skulle läggas på livbolagen såvitt gäller försäkringar som meddelats från fast driftställe här i landet.

Remissinstanserna har i sig inte ifrågasatt tekniken för att överföra skattskyldigheten till försäkringstagarna. Försäkringsbranschens företrädare och Finansinspektionen har dock förordat att skattskyldigheten av administrativa skäl tills vidare ligger kvar hos försäkringsgivarna. Det framhålls att det faktiska skatteutfallet (med undantag för en avrundnings-effekt) blir densamma oavsett på vilken nivå den formella skattskyldigheten ligger.

Regeringen delar den bedömning Försäkringsförbundet m.fl. gör på denna punkt. Övervägande skäl talar för att tills vidare behålla nuvarande förfarande för inhemska K-försäkringar. I detta sammanhang bör det påpekas att ett framtida genomförande av en sådan allmän uppgiftsskyldighet i Europa som kommissionen eftersträvar torde ställa krav på en

ändrad nivå för skattskyldigheten i enlighet med promemorieförslaget.

Som en följd av ställningstagandet i fråga om svenska K-försäkringar och den allmänna principen att hushållssparande o.d. primärt bör beskattas i det land där spararen är bosatt föreslogs i promemorian en förändring av underlaget för avkastningsskatt. Från skatteunderlaget i inhemska livbolag skulle kapital undantas som är hänförligt till försäkringar som ägs av försäkringstagare bosatta i utlandet. Regeringen anser att denna fråga kräver ytterligare överväganden. Principen om undantag från skatteunderlaget för försäkringskapital som är hänförligt till subjekt i utlandet är inte självklar i ett system med avräkning för utländsk skatt. Frågan föranleder också en särskild analys som rör tjänstepensionsförsäkringar med arbetstagare i Sverige insatta som förmånstagare genom oåterkalleliga förordnanden. Frågan om ett undantag i denna del från skatteunderlaget i svenska livbolag kan lämpligen behandlas i den nu påbörjade översynen av skattereglerna för tjänstepension.

Det förhållandet att skattskyldigheten för *utländska* livförsäkringar med nödvändighet ligger hos försäkringstagaren till skillnad från vad som gäller för svenska försäkringar påverkar inte den faktiska beskattningen. I bägge fall beräknas skatten på samma sätt. Försäkringskapitalet multipliceras med en avkastningsfaktor och den på detta sätt bestämda avkastningen multipliceras i sin tur med skattesatsen. Försäkringsförbundet har förklarat att det inte är godtagbart att den inhemska statslåneräntan utnyttjas som avkastningsfaktor när sparandet sker i utlandet. I stället bör statslåneräntan ersättas av ett index som utgör en sammanvägning av EU-ländernas räntelägen. Den s.k. ECU-räntan skulle enligt förbundets mening kunna tjäna till ledning vid utformningen av ett sådant index. Alternativt skulle resp. lands motsvarighet till den svenska statslåneräntan utnyttjas.

Regeringen gör i frågan om avkastningsfaktor följande bedömning. Avkastningsskatten är utformad så att en årlig avkastning beräknas på schablonmässiga grunder. I schablonens natur ligger att denna avkastning kan vara såväl större som mindre än faktisk avkastning. Den fråga som Försäkringsförbundet tar upp är aktuell redan vid en tillämpning av gällande regler. Det gäller i synnerhet inhemsk fondförsäkring där kapitalet placeras i utländska fonder men även livbolagens stora placeringar i utländsk egendom. I dessa fall har statslåneräntan godtagits som avkastningsfaktor med hänsyn till intresset att få enkla och förutsebara regler. Det krävs också att skatteuttaget anges med tillräcklig tydlighet i lag. Det kan t.ex. anmärkas att Riksgäldskontorets fastställande av statslåneräntan är författningsreglerat.

I takt med att livbolagens placeringar i allt högre grad görs i utländska värdepapper ökar skälen för att det i avkastningsskattelagens avkastningsfaktor vägs in utländska räntelägen. Å andra sidan torde utvecklingen mot en ökad ekonomisk integration i Europa utjämna ränteskillnader i Europa och således verka i motsatt riktning. Regeringen anser att det för närvarande inte finns tillräckliga skäl att ändra dagens reglering av avkastningsfaktor. Frågan bör dock vara föremål för fortsatt uppmärksamhet.

Om kontrolluppgift lämnas för värdet på utländsk försäkring kan detta

belopp förtryckas i förenklad deklaration. Förutsättningar finns att ange även skattebeloppet eftersom det grundas på en schablonberäkning. I avvaktan på erfarenhet av tillämpningen av de nya avkastningsskattereglerna bör det inte tas in uttryckliga föreskrifter om förtryckning i deklaration. Kontrolluppgiften för förmögenhetsbeskattningen avser värdet på försäkringen vid utgången av ett kalenderår. Eftersom avkastningsskatten beräknas på värdet vid ingången av beskattningsåret kan underlaget för förmögenhetsbeskattningen för utländska försäkringar utnyttjas som underlag för avkastningsskatten först följande taxeringsår. Detta innebär att ett och samma värde kommer att användas vid två skilda taxeringsår men för olika ändamål. Värdet för det första året gäller förmögenhetsbeskattningen och samma värde lämnat följande år avser underlaget för avkastningsskatten. En kontrolluppgift för fysiska personer och dödsbon bör därför innehålla uppgift om värdet på utländsk försäkring vid såväl beskattningsårets utgång som ett år dessförinnan.

Den som innehar en utländsk livförsäkring och inte lämnar förenklad självdeklaration med förtryckta uppgifter om försäkringen skall redovisa innehavet i deklarationen med uppgift om värdet på försäkringen vid ingången av beskattningsåret. Om den skattskyldige skall betala förmögenhetsskatt skall även värdet vid utgången av året redovisas för detta ändamål.

Det bör inte möta någon svårighet att redovisa värdet på fondförsäkring. Om uppgifter inte lämnas från försäkringsgivaren om garanterat värde på traditionell livförsäkring med tillägg för bonus får värdet uppskattas med ledning av inbetalda premier (jfr avsnitt 7). Skatt skall inte betalas för rena riskförsäkringar.

Det torde inte råda någon tvekan om bosättningslandets rätt att beskatta avkastning på försäkringssparande i likhet med annat sparande. Bosättningslandets skatteanspråk har också fått en tydlig reglering i Danmark och Storbritannien.

Avräkning för utländsk skatt

I likhet med nuvarande premieskatt bör avkastningsskatten på utländska försäkringar utformas så att en faktisk internationell dubbelbeskattning inte uppkommer. Det kan göras genom någon form av nedsättning av avkastningsskatten med belopp som svarar mot betald utländsk skatt.

En innehavare av pensionssparkonto enligt lagen om individuellt pensionssparande äger, som tidigare nämnts, placeringstillgångarna på sitt konto och har rätt till avräkning av utländsk skatt från avkastningsskatten. Utländsk skatt som betalats under kalenderåret närmast före beskattningsåret får avräknas. Outnyttjat avräkningsbelopp får räknas av senare år. Valet av period har två orsaker. Avkastningsskatt beräknas med utgångspunkt från förhållandena vid beskattningsårets ingång vid en tidpunkt då de utländska skatter som kommer att betalas senare under beskattningsåret ännu inte är kända. Den utländska avkastning som mottagits under året före

beskattningsåret och som de utländska skatterna hänför sig till kommer, efter avdrag för sådana skatter, att ingå i kapitalunderlaget för beräkningen av avkastningsskatten. Pensionssparinstitutet skall lämna den utredning som behövs för avräkningen.

När det gäller utländska livförsäkringar tillkommer det problemet att placeringstillgångarna knutna till försäkringen inte ägs av försäkringsspararen utan av ett utländskt livbolag. Det är också detta livbolag som beskattas i utlandet. Beskattningen avser normalt endast "affärsvinsten" men i t.ex. Storbritannien beskattas även avkastningen på försäkringskapitalet.

Promemorieförslaget har utformats på följande sätt.

Utgångspunkten är att avräkning bör kunna ske för den utländska skatt som betalas av livbolaget och som indirekt belastar försäkringsinnehavaren. Avräkning bör enligt förslaget således ske för den utländska skatt som försäkringsgivaren betalat och som kan anses hänförlig till försäkringen. Av praktiska skäl har det ansetts att även skatt på affärsvinsten inräknas. En mer precis sådan beräkning kan tidigast ske när årsredovisningen för livbolaget är färdig. Som exempel kan nämnas att engelska livbolag enligt uppgift ofta redovisar sitt bokslut först på hösten året efter räkenskapsåret. Dessa livbolag fördelar skatt och andra utgifter under räkenskapsåret över en sjuårsperiod. För fondförsäkring innebär detta en successiv belastning av fondförmögenheten där den faktiska skattebelastningen avgörs av inträde och utträde ur de aktuella fonderna.

Avräkningsregeln i promemorian har utformats efter mönster från nuvarande regler för pensionssparkonton. Bestämmelserna har dock ansetts så artschilda att de bör tas in i avkastningsskattelagen i stället för i den särskilda lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt.

Promemorieförslaget innebär att det normalt är den faktiska skattebelastningen på sparandet, dvs. den utländska skatt som betalats och allokerats till försäkringen, som grundar avräkningsbart belopp. I vissa fall kan det antas vara svårt för försäkringstagarna att få fram uppgifter från de utländska bolagen om skatt hänförlig till försäkringen. I fråga om engelska livbolag tillkommer en osäkerhet om det slutliga skatteutfallet under en relativt lång period även efter det att årsredovisningen lagts fram. Osäkerheten beror på de möjligheter till korrigerings av tidigare redovisat resultat som dessa bolag har.

Promemorian redovisar därför en regel med utrymme för en skälighetsbedömning på motsvarande sätt som gäller enligt de vanliga reglerna för avräkning av utländsk skatt. Om en skattskyldig kan visa att förutsättningar finns för avräkning enligt lagen om avräkning av utländsk skatt men inte kan lämna samtliga erforderliga uppgifter kan avräkning medges med skäligt belopp. Detta gäller dock inte avräkning mot avkastningsskatt. I promemorian bedömdes att det i nu aktuella fallen finns starka skäl att inte tillämpa denna inskränkning för avkastningsskatten.

Remissutfallet angående den föreslagna avräkningsregeln är blandat. Å ena sidan förordar Riksskatteverket en mer restriktiv regel än den föreslagna. Försäkringsbranschens företrädare m.fl. anser att promemorie-

förslaget har fått en alltför snäv utformning. Enligt Riksskatteverket bör endast utländsk skatt som direkt och löpande belastar försäkringen vara avräkningsbar. Möjligheten att i vissa fall uppskatta den utländska skattebelastningen till skäligt belopp anser verket medföra alltför stora bedömningssvårigheter i den praktiska hanteringen. Enligt Försäkringsförbundet och Näringslivets Skattedelegation är det nödvändigt att begreppet utländsk skatt ges en vid innebörd och omfattar alla typer av inkomst-, förmögenhets- och punktskatter som belastar försäkringsgivaren eller försäkringstagaren. Försäkringsförbundet har erinrat om att det råder viss osäkerhet om den inhemska avkastningsskatten till sin karaktär är en förmögenhetsskatt eller inkomstskatt. Kammarrätten i Sundsvall anser att en precisering bör göras rörande tidpunkten för betalning av den utländska skatten. Flera remissinstanser har framhållit att även skatt som direkt belastar försäkringstagaren bör få tillgodoräknas vid den aktuella avräkningen.

Regeringen har i frågan om hänsynstagande till utländsk skatt starkt strävat efter en ordning som inte leder till en faktisk dubbelbeskattning. Mot denna bakgrund finns det skäl att vid avräkningen beakta inte endast inkomstskatter utan även rena förmögenhetsskatter och punktskatter som betalas av försäkringsgivaren för försäkringskapitalet.

Grundregeln bör vara att denna nedsättning endast medges för betald utländsk skatt. I enlighet med vad *Lagrådet* förordat föreslår regeringen en reglering som tar sikte på såväl försäkringsgivarens som försäkringstagarens skattebetalningar i utlandet för försäkringen. Endast mer sällan torde dock betalning ha skett genom försäkringstagarens försorg. En förutsättning för rätt till nedsättning är att avräkning inte kan ske för samma belopp enligt lagen om avräkning av utländsk skatt.

På samma sätt som gäller för flertalet skatter vid tillämpning av de vanliga reglerna om avräkning av utländsk skatt bör det, i fall då svårigheter föreligger för försäkringstagaren att lämna full utredning, av förenklings-skäl godtas om avräkning görs för en beräknad skattebelastning som kan antas bli påförd i ifrågavarande land för det aktuella försäkringskapitalet. En sådan mer schabloniserad ordning kan bestämmas årligen av Riksskatteverket i rekommendation för länder där detta är påkallat av hänsyn till försäkringstagare och taxeringsarbete. Mot bakgrund av att den gränsöverskridande försäljningen från utlandet koncentrerats till vissa länder och till det förhållandet att skattebelastningen ofta är försumbar i utlandet bör tillämpningen av avräkningsregeln inte komma att bli alltför betungande för skatteförvaltningen. Det bör understrykas att osäkerheten i fråga om skatteuttaget och möjligheten att senare få avräkning enligt utredning bör innebära att den utländska skatten beräknas försiktigt till ett belopp som man med ett relativt stort mått av säkerhet kan anta har belastat försäkringen. En lämplig utgångspunkt för bedömningen av skattebelastningen i visst land kan vara nivån för den lägsta kända genomsnittliga skattebelastningen för en livförsäkringsverksamhet som i inte obetydlig utsträckning riktas mot Sverige från det aktuella landet. Såvitt gäller skattebelastningen i Storbritannien kan bedömningen självfallet inte

avse eller komma ett s.k. OLAB-bolag till del. I de mer sällan förekommande fall då försäkringstagaren själv betalar utländsk skatt för försäkringen är han för dessa belopp hänvisad till avräkning på gängse sätt enligt de vanliga avräkningsreglerna.

7 Förmögenhetsskatt

Regeringens förslag: Vid förmögenhetsbeskattningen tas värdet av traditionell livförsäkring upp till det garanterade värdet med tillägg för beräknad upplupen andel av överskottet i livförsäkringsverksamheten (allokerad återbäring). De nya värderingsreglerna gäller fr.o.m. 1998 års taxering.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens med undantag för ikraftträdandet av de nya reglerna.

Remissinstanserna: Försäkringsbranschens företrädare och *Finansinspektionen* avstyrker förslaget. Försäkringsförbundet anser bl.a. att beredningen av Försäkringsutredningens förslag om vinstutdelning från livbolag bör avvaktas innan ställning tas i värderingsfrågan. Förbundet och inspektionen framhåller att en allokerad återbäring inte är garanterad utan kan återtas av bolaget.

Skälen för regeringens förslag: Förmögenhetsskatteplikt infördes nyligen för utländska livförsäkringar med verkan fr.o.m. 1996 års taxering (prop. 1995/96:97, bet. 1995/96:SkU16, SFS 1995:1541). Övergångsreglerna utformades så att försäkringsavtal som ingåtts före den 1 juli 1995 i huvudsak lämnades utanför beskattningsområdet. Såväl svenska som utländska livförsäkringar förmögenhetsbeskattas således numera. Försäkringen tas upp till det värde som motsvarar det på försäkringstekniska grunder beräknade tekniska återköpsvärdet.

Inhemska försäkringar förmögenhetsbeskattas fr.o.m. 1988 års taxering om försäkringen har tecknats efter den 12 september 1986. Äldre försäkringar, P-försäkringar samt rena riskförsäkringar är inte förmögenhetsskattepliktiga.

Det tekniska återköpsvärdet motsvarar det värde som försäkringsbolaget enligt försäkringsavtalet lägst skall betala till försäkringstagaren. Det innebär att beskattningen sker med hänsyn till livbolagets kalkylränta men utan beaktande av den återbäring som utgår när avkastningen är högre. Kalkylräntan varierar med de skilda försäkringstekniska grunder som tillämpas av livbolagen.

Värderingsreglerna för K-försäkring är nu utformade så att den rätt till återbäring som uppkommer om avkastningen på försäkringskapitalet är

högre än kalkylräntan inte träffas av skatt. Detta innebär normalt att skatteunderlaget blir betydligt lägre än det faktiska värdet. I promemorian Reformerad förmögenhetsbeskattning (Ds 1990:91) som utarbetades i Finansdepartementet föreslogs att denna ordning skulle kvarstå och att det skattepliktiga värdet av utländska K-försäkringar skulle bestämmas till summan av betalda premier uppräknade med en årlig ränta på 4 %. Denna räntesats motsvarade den kalkylränta som allmänt tillämpades för svenska livförsäkringar. Om den skattskyldige på ett tillfredställande sätt kunde visa att det faktiska värdet var lägre skulle detta värde godtas.

Vid halvårsskiftet 1995 trädde nya regler i kraft om avskattning vid viss överlåtelse av bestånd av P-försäkring (prop. 1994/95:187). Den värdering som skall göras i sådana fall innefattar dels det tekniska återköpsvärdet, dels den del i livbolagets överskott (återbäring eller annan bonus) som skäligen kan anses belöpa på försäkringen. På motsvarande sätt förmögenhetsbeskattas i Danmark såväl inhemska som utländska K-försäkringar med hela kapitalvärdet som underlag.

Utredningen om makars pensionsrättigheter vid bodelning har konstaterat att en P-försäkring som tas upp i bodelning i samband med äktenskaps-skillnad värderas till ett belopp som motsvarar det tekniska återköpsvärdet med tillägg för beräknad upplupen (allokerad) återbäring (Pensionsrättigheter och bodelning, SOU 1995:8 s. 54 f. och 81). Någon ändring i denna bodelningsprincip föreslås inte av utredningen.

Regeringen kan konstatera att värderingen av tillgångar vid förmögenhetsbeskattningen rent allmänt bör utformas så att tillgångarna tas upp till sitt faktiska värde. För närvarande avviker värderingen av traditionell livförsäkring i realiteten påtagligt från denna princip. För att uppnå en mer korrekt värdering bör den ackumulerade avkastningen på försäkringskapitalet utöver kalkylräntan inte undgå förmögenhetsskatt i sin helhet. Det fulla kapitalvärdet kan beskrivas som skillnaden mellan å ena sidan livbolagets nuvarande och framtida förpliktelser gentemot försäkringstagaren, inklusive fördelat överskott, och å andra sidan nuvärdet av de premier försäkringstagaren skall betala. Någon årlig fördelning av hela överskottet på försäkringarna sker inte i livbolagen. Däremot redovisar de svenska livbolagen såväl garanterade värden som beräknad upplupen (allokerad) återbäring. Utomlands redovisas inte sällan endast försäkringsbelopp och garanterad (tilldelad) bonus årligen. I vissa fall tilldelas bonus först vid försäkringsavtalets slut.

Mot denna bakgrund bör livbolagens överskott beaktas på så sätt att det redovisade förmögenhetsvärdet även omfattar beräknad upplupen del i överskottet, dvs. allokerad återbäring. Det förhållandet att den bedömning av värdet som allokeringen innefattar kan komma att ändras – i likhet med vad som gäller på andra värderingsområden – ändrar inte regeringens bedömning.

Om kontrolluppgift helt saknas från det utländska livbolaget bör värdet uppskattas till ett skäligt belopp med utgångspunkt från faktiskt betalda premier med årlig uppräknade för avkastningen. Denna avkastning kan lämpligen antas motsvara den genomsnittliga statslåneräntan under

föregående år. Regeln om uppräknig av fribelopp vid ikraftträdandet för försäkringar som tagits dessförinnan bör således kunna tjäna till ledning vid denna värdering. I motsats till Riksskatteverket anser regeringen det inte nödvändigt med en uttrycklig värderingsregel för det fall uppgift saknas från den utländske försäkringsgivaren.

Prop. 1995/96:231

De justerade värderingsreglerna bör, med hänsyn till behovet av tid för omläggning av kontrolluppgiftssystem, gälla först fr.o.m. 1998 års taxering.

8 Utländska pensionsordningar

Regeringens förslag: Utländska kapitalförsäkringar som tecknas när den försäkrade inte är bosatt i Sverige men som kan visas ha varit skattegynnade i bosättningslandet som pensionsordningar skall likställas med pensionsförsäkringar. Detsamma gäller för s.k. gränsgångare som har sin huvudsakliga förvärvsverksamhet i utlandet om försäkringen är skattegynnad där som pensionsordning. Utfallande belopp är skattepliktigt i den mån avdrag eller liknande skattelättnad medgetts för den försäkrade för premier eller förmånsbeskattning inte skett för försäkringen. En dispensregel finns kvar för vissa utländska pensionsordningar.

Promemorians förslag motsvarar i huvudsak regeringens men innehåller inte en generell regel för gränsgångare.

Remissinstanserna har i huvudsak godtagit promemorieförslaget. *Riksskatteverket* anser dock att den nya generella regeln bör inskränkas till att gälla tjänstepensionsordningar. I detta begrepp inbegriper verket försäkringsordningar där den anställde själv svarar för en del av premierna. Å andra sidan föreslår verket att tjänstepensionsordningar skall likställas med inhemska P-försäkringar även i de fall s.k. gränsgångare och andra som är anställda i utlandet i skattehänseende anses bosatta i Sverige. Riksskatteverket efterlyser också preciseringar rörande bl.a. i vad mån de inhemska s.k. kvalitativa villkoren för P-försäkring skall gälla. *Svenska försäkringsmäklares förening* har rent allmänt pekat på att de nya reglerna om avkastningsskatt kan leda till svårigheter för utlandsanställd svensk personal på grund av att de flesta länder har andra regler än Sverige för tjänstepensioner. Som exempel nämns att viss del av försäkringspremien ofta betalas av den anställde i utlandet.

Skälen för regeringens förslag: Ett av de kvalitativa villkoren för P-försäkring är som tidigare nämnts att försäkringen skall vara tecknad i en försäkringsrörelse som bedrivs från fast driftställe i Sverige (punkt 1 andra stycket av anvisningarna till 31 § KL). Detta innebär således att alla utländ-

ska livförsäkringar i beskattningshänseende är K-försäkringar. Innehavare av sådana försäkringar riskerar därför att dubbelbeskattas genom att avdrag inte medges vid den svenska taxeringen och att utfallande belopp kan bli skattepliktiga i det land där försäkringen tecknats. Frågor om förmånsbeskattning kan aktualiseras i vissa fall. Även den motsatta situationen kan uppkomma om avdragsrätt medges i utlandet och belopp samtidigt undantas från beskattning i de berörda länderna.

I likhet med andra K-försäkringar är försäkringen inte som P-försäkring befriad från förmögenhets-, arvs- och gåvoskatt.

Enligt punkt 1 sjuttonde stycket av anvisningarna till 31 § KL får skattemyndigheten emellertid, om särskilda skäl finns, efter ansökan förklara att en försäkring som meddelats i en utomlands bedriven försäkringsrörelse skall anses som P-försäkring. Efter en sådan förklaring kan försäkringen inte övergå till att vara K-försäkring på nytt.

Förarbetena till dispensregeln anger att dispensprövningen skall inriktas på tre huvudfrågor, nämligen försäkringsvillkoren, sökandens personliga omständigheter och hindren mot obehöriga skatteförmåner (prop. 1979/80:68 s. 21 f.).

Försäkringsvillkoren skall vara sådana att de i huvudsak överensstämmer med skattereglernas kvalitativa krav. Det kan emellertid godtas att försäkringen innehåller vissa förmåner av K-försäkringsnatur om dessa förmåner inte motsvarar mer än 25 % av de totala förmånerna.

Medan det torde vara relativt enkelt att bedöma om villkoren är sådana att de uppfyller de kvalitativa regler som gäller för P-försäkring kan det möta större svårigheter att avgöra om sökandens personliga förhållanden är sådana att dispens bör ges. Försäkringen skall täcka ett verkligt pensioneringsbehov och starka sakliga skäl skall tala för att den utländska försäkringen vidmakthålls under den skattskyldiges vistelse här i landet. Man kan kort uttrycka det så att det skall vara naturligt att sökanden har sitt pensionsskydd i utlandet och inte i Sverige. Skattemyndigheten skall vid denna prövning göra en helhetsbedömning av sökandens situation.

De beviljade dispenserna har oftast gällt personer som avser att återvända till sitt hemland efter en tillfällig vistelse i Sverige. Dispens kan även bli aktuell i andra fall. Det kan gälla personer som flyttar till Sverige efter att ha arbetat utomlands och där förvärvat en försäkring som ger pensionsrätt på grund av anställningen. För att vidmakthålla pensionsrätten kan det krävas fortsatta premiebetalningar. Reglerna för s.k. gränsgångare i det nordiska dubbelbeskattningsavtalet innebär att beskattning sker i bosättningslandet samtidigt som pensionsrätt tillgodoräknas i arbetslandet. Pensionsrätten kan vara tryggad genom försäkring i arbetslandet. Detta kan vara skäl för dispens. Dispens kan även i vissa fall vara befogad för försäkringar som ger anställda i internationella koncerner pensionsrätt enligt reglerna i moderbolagets hemland.

Möjligheten till dispens har fått en allt större betydelse i takt med den större rörligheten mellan skilda länders arbetsmarknader.

I Danmark har särskilda regler tagits in som likställer utländska pensionsordningar i skattehänseende med inhemskt skattegynnade pen-

sionssparande. Syftet med reglerna är att underlätta arbetskraftens fria rörlighet över landgränserna. Reglerna omfattar livförsäkringar som tecknats när försäkringstagaren inte är oinskränkt skattskyldig i Danmark på grund av interna regler eller dubbelbeskattningsavtal. För att bestämmelserna skall få tillämpas krävs att försäkringen var skattegynnad i den stat där försäkringstagaren var skattskyldig vid tidpunkten för premiebetalningarna. Det innebär endera att avdragsrätt rent faktiskt medgetts i den aktuella staten för premier som betalats av den skattskyldige där eller att premierna inte har räknats med i den skattepliktiga förvärvsinkomsten som förmån.

Det åligger den i Danmark skattskyldige att visa att de angivna kraven är uppfyllda.

Regeringen gör följande bedömning.

När en person flyttar från ett land till ett annat för att ta ett nytt arbete kan skilda problem uppkomma som rör avdrag för pensionskostnader och beskattning av pensionskapital resp. utfallande pensionsbelopp. Dessa och andra frågor som rör tjänstepensionsskyddet vid byte till arbete i annat land i Europa har uppmärksamats inom EU. De diskussioner som pågår på Europainivå kan dock inte antas resultera i en gemenskapsreglering inom den närmaste tiden. Detsamma gäller kommissionens nyligen återupptagna arbete i syfte att få till stånd en ordning för information från försäkringsgivare som bedriver gränsöverskridande verksamhet till skattemyndigheterna i det land där försäkringstagaren bor.

Det kan konstateras att en ökad rörlighet över gränserna för arbetskraften redan nu ställer krav på flexiblare regler för flyttningsfallen.

Regeringen delar bedömningen i promemoriaförslaget att en utredningsregel av generell natur liknande den som finns i Danmark bör införas. Med en sådan regel godtas i stor utsträckning den bedömning som görs i utlandet om en försäkring skall hänföras till gynnat pensionssparande. Om en utländsk försäkring skall anses som P-försäkring bör dess värde vara underlag för avkastningsskatt enligt den lägre nivå som gäller för pensionskapital. Om det visas att avdragsrätt eller jämförbar lättnad inte förelegat för premierna till viss del eller att eventuella premiebetalningar av arbetsgivare beskattats delvis, undantas utfallande pension i motsvarande mån från beskattning.

Regeringen har förståelse för den restriktiva inställning Riksskatteverket har i fråga om privata P-försäkringar utan samband med tjänst. Såväl verket som försäkringsmäklarnas organ redovisar dock i sina remissvar att det i utlandet ofta finns mer eller mindre starka inslag av individuella lösningar som kombinerar tjänstepension med privat pension. Åtskillnad mellan tjänstepension och privat pension kan därför antas leda till betydande gränsdragningsproblem redan när det gäller den anställdes försäkringsskydd. Sådana problem uppkommer även om man, som Riksskatteverket förordar, godtar anordningar med delbetalning från den anställda. En utlandsanställning kan därutöver indirekt ställa krav på pensionsförsäkringar som tas på makes liv. Om sådana försäkringar inte får redovisas som P-försäkringar efter familjens återkomst till Sverige

uppkommer med de föreslagna reglerna om avkastningsskatt och de nyligen införda förmögenhetsskattereglerna en betydande skärpning av beskattningen. Regeringen anser därför att promemorieförslaget som inte gör skillnad mellan tjänstepension och övrig pension är att föredra.

Riksskatteverket har pekat på att utformningen i promemorian av den aktuella bestämmelsen kan uppfattas som ett krav på att den huvudsakliga andelen av pensionsförmånerna enligt det utländska försäkringsavtalet skall vara sådan som överensstämmer med de svenska, internationellt sett mycket hårda kvalitativa kraven på P-försäkring i fråga om ändamål, förmånstagarkrets, inlösning av sparandet och utbetalning. Regeringen anser att bestämmelsen i stället bör utformas så att det framgår att det i detta hänseende är tillräckligt om den utländska pensionsförsäkringen reglerar pensionsförmåner enligt de ändamål som gäller för inhemsk P-försäkring, dvs. ålders-, sjuk- och efterlevandepension. I fråga om ålderspension kan den svenska 55-årsgränsen tjäna till ledning.

Den generella promemorieregeln för likställande med P-försäkring täcker inte hela det område som nu är föremål för dispensgivning enligt praxis. Det senare fallet gäller t.ex. vissa s.k. gränsgångarfall med bosättning och beskattning i Sverige men förvärvsarbete i utlandet. Detsamma gäller också vissa dispenser för försäkringar för anställda i internationella koncerner. För att inte minska utrymmet för rörlighet över gränserna föreslogs i promemorian att en dispensmöjlighet skulle behållas för de fall där dispens nu ges men som hamnar utanför den nya generella regelns tillämpningsområde. Mot bakgrund av förekomsten av ett större antal fall med gränsgångare som bor i Sverige men arbetar i Danmark har Riksskatteverket föreslagit att den generella regeln i stället för dispensregeln skall tillämpas på dessa och andra snarlika fall då pensionsförsäkringen har samband med tjänst utomlands. Regeringen anser det befogat att dels bibehålla en dispensmöjlighet, dels låta den generella regeln omfatta gränsgångarfall o.d. där den skattskyldiges huvudsakliga förvärvsverksamhet är förlagd utanför Sverige. Dispensinstitutet bör utnyttjas för de fall som grundar dispensrätt enligt rådande dispensexpraxis men som inte omfattas av den generella regeln. Det bör understrykas att någon inskränkning i nuvarande möjligheter att få en utländsk livförsäkring ansedd som P-försäkring inte är avsedd.

Riksskatteverket har i sitt remissyttrande, såvitt gäller dispensprövningen, förklarat att samma krav bör ställas på de kvalitativa villkoren för utländsk försäkring som gäller enligt den generella regeln. Regeringen delar inte denna åsikt. Vid en tillämpning av den generella regeln kommer i stor utsträckning det tidigare bosättningslandets regelsystem för pensionssparande att godtas. I de fall den utländska försäkringen förvärvats under bosättning i Sverige finns det inte samma bakomliggande syfte att underlätta rörlighet över gränserna och således skäl att ställa mer långtgående krav i villkorsprövningen. Det bör påpekas att bosättningsbegreppet, genom en hänvisning i avkastningsskattereglerna, har getts samma innebörd här som i den vanliga inkomstskattelagstiftningen.

Kammarrätten i Sundsvall har ifrågasatt det lämpliga i att dispensfrågan

överklagas till Riksskatteverket och inte till länsrätt så som gäller för prövningen i övrigt. Regeringen anser att det finns fog för kammarrättens inställning på denna punkt. Den stora kunskap som finns hos Riksskatteverket i de aktuella frågorna bör dock, i vart fall under ett inledande skede, föranleda en bibehållen instansordning för dispensprövningen.

De nya bestämmelserna bör också få tillämpas på äldre försäkringar om försäkringstagaren begär detta.

Avslutningsvis kan det påpekas att de skattemässiga förutsättningarna att vidmakthålla ett tjänstepensionsskydd här i landet vid en begränsad bosättning i utlandet inte berörs av förslaget. Dessa frågor kan dock bli behandlade vid översynen av skattereglerna för tjänstepension.

9 Övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De nya reglerna om avkastningsskatt gäller fr.o.m. den 1 januari 1997 och tillämpas första gången vid 1998 års taxering. De nya bestämmelserna gäller inte för försäkringar som betalts i sin helhet före ikraftträdandet. Bestämmelserna om premieskatt slopas vid utgången av år 1996. Den som blir skattskyldig till avkastningsskatt för en utländsk kapitalförsäkring med s.k. löpande premie behöver bara betala avkastningsskatt på försäkringskapitalet till den del det överstiger kapitalet vid ikraftträdandet av de nya reglerna med tillägg för årlig värdestegring på detta belopp.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens men saknar en uttrycklig regel om årlig uppräkningsregel av det kapital vid ikraftträdandet som skall undantas från skatteunderlaget med hänsyn till värdestegring.

Remissinstanserna: *Riksskatteverket* har förordat en övergångslösning som innebär att tidigare betald premieskatt räknas av från avkastningsskatten. *Försäkringsförbundet m.fl.* har framhållit att en årlig uppräkningsregel bör ske av fribeloppet vid ikraftträdandet. *Svenska Försäkringsmäklares förening* anser att avtal som ingåtts före ikraftträdandet inte i någon del bör beskattas med avkastningsskatt. *Finansinspektionen* har pekat på att ett värde vid ikraftträdandet kan vara reducerat på grund av att livbolaget belastar försäkringen med huvuddelen av kostnaderna i löptidens början (s.k. zillmering).

Skälen för regeringens förslag: Ikraftträdande- och övergångsreglerna bör utformas på ett sådant sätt att beskattningsmyndigheten, Särskilda skattekontoret hos Skattemyndigheten i Kopparbergs län, snarast efter ikraftträdandet befrias från betungande befattning med premieskatten som dispensgivning o.d. Samtidigt bör invecklade övergångsregler knutna till

avkastningsskattesystemet undvikas. Det är vidare självfallet viktigt att reglerna inte ger utrymme för skatteplanering vid omläggningen av beskattningssystemen.

Det förhållandet att förvärven av utländska K-försäkringar i stor utsträckning sker mot engångsbetalningar bör utnyttjas för att minska omställningsproblemen. Det föreslås därför att försäkringar för vilka betalning skett före den 1 januari 1997, utan ytterligare insättningar därefter, inte skall omfattas av de nya reglerna.

Försäkringsavtal med årliga premiebetalningar blir föremål för den utvidgade avkastningsskatten om premie betalas efter utgången av år 1996. Regeringen har övervägt en lösning som innebär att tidigare betald premieskatt avräknas från avkastningsskatten. Denna lösning har praktiska fördelar men medför i realiteten en faktisk retroaktivitet som bör undvikas. För att förhindra en dubbelbeskattning av sparandet bör i stället en regel tas in i avkastningsskattelagen som innebär att försäkringens värde vid ingången av år 1997 med årlig uppräknings med statslåneräntan undantas från underlaget för avkastningsskatt. Om försäkringen övertagits efter ikraftträdandet från annan försäkringstagare på grund av arv, gåva eller annat benefikt förvärv eller i samband med anställds byte av arbetsgivare gäller samma regel. Vid andra slag av överlåtelser efter denna tidpunkt ingår hela försäkringskapitalet i underlaget för avkastningsskatten.

10 Författningskommentar

10.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

2 §

En ny sjunde punkt har förts in i paragrafens *första stycke*. Punkten behandlar skattskyldigheten för dels K-försäkring meddelad i försäkringsverksamhet i utlandet, dels livförsäkring som meddelats av försäkringsgivare i utlandet men som likställs med P-försäkring enligt reglerna i punkt 1 sjuttonde stycket av anvisningarna till 31 § KL.

I dessa fall har tidigare inte skattskyldighet till avkastningsskatt förelegat. Av ett nytt *andra stycke* framgår uttryckligen att innehav av rena riskförsäkringar (som saknar inslag av sparande) avseende döds-, olycks- och sjukdomsfall, dvs. annat än livsfall, inte medför skattskyldighet. Riskförsäkringar torde normalt falla utanför regleringen redan på grund av att kapitalvärde saknas.

De som är bosatta i utlandet är inte skattskyldiga enligt punkten 7. Bosättningsbegreppet har samma innebörd här som i inkomstskattelagstiftningen (jfr 12 §). Med innehavare av försäkring avses försäkringstagaren eller den som genom bodelning eller, efter försäkringsfall, genom förmånstagarförordnande har rätt att förfoga över försäkringen enligt avtalet.

En redaktionell ändring har gjorts i första stycket 2. För att uppnå en enhetlig terminologi har "etablering" ersatts med beteckningen fast driftställe. Denna beteckning har samma betydelse som i övriga inkomstskattelagar.

3 §

Tre nya stycken, sjätte t.o.m. åttonde styckena, har fogats till paragrafen. Som en följd därav har en hänvisning i första stycket justerats. De nuvarande tredje och fjärde styckena har av redaktionella skäl sammanförts till ett nytt *tredje stycke*.

Bestämmelserna i *sjätte stycket* knyter an till de försäkringsslag som redovisas i de inledande skattskyldighetsbestämmelserna i 2 § första stycket 7.

För livförsäkringar som meddelats från en verksamhet i utlandet motsvarar kapitalunderlaget försäkringens värde beräknat på ett sätt som motsvarar förmögenhetsskatteprinciperna. Denna föreskrift har tagits in i ett nytt *sjunde stycke*. Föreskriften i stycket tar sikte på dels utländska K-försäkringar, dels utländska försäkringar som anses som P-försäkringar enligt punkt 1 av anvisningarna till 31 § KL. Värderingen av försäkringen utvecklas närmare i avsnitt 10.2.

I *åttonde stycket* har regler införts av övergångskaraktär som tar sikte på försäkringsavtal med s.k. löpande premie som tecknats före år 1997. Regeln innebär att kapital motsvarande försäkringens värde vid ikraftträdandet skall undantas från skatteunderlaget. Detta gäller dock inte äldre avtal som efter ikraftträdandet övergått till ny försäkringstagare genom ett oneröst förvärv såvitt inte förvärvet görs på grund av anställds arbetsbyte. Det kapital vid årsskiftet 1996/97 som skall undantas från skatteunderlaget får varje år räknas upp med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före beskattningsåret.

9 §

Andra stycket har justerats så att det framgår att även för utländska K-försäkringar uppgår skatten till 30 % av nio tiondelar av underlaget. De utländska pensionsordningar som likställs med inhemska P-försäkringar beskattas dock med en skattesats på 15 %.

10 a §

I en ny paragraf har bestämmelser införts om rätt till nedsättning av avkastningsskatt på utländsk K-försäkring genom avräkning av utländsk skatt som belöper på försäkringen. Reglerna förutsätter att inte lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt är tillämplig på den utländska skatten.

Skattenedsättning ges för utländsk skatt som är hänförlig till försäkringen och som har betalats av försäkringsgivaren eller försäkringstagaren. Genom

en hänvisning i *första stycket* till 14 § lagen om avräkning av utländsk skatt framgår att avräkning primärt skall ske för bl.a. allmän slutlig skatt i utlandet på inkomst. Till denna grupp skatter hör t.ex. den engelska motsvarigheten till svensk avkastningsskatt. Även rena förmög- enhetsskatter och punktskatter som belastar försäkringskapitalet är avräkningsbara.

Avräkningsbar skatt som inte har utnyttjats för avräkning enligt paragrafen får utnyttjas senare år för nedsättning av avkastningsskatt på den försäkring som föranlett skatt att avräkna. Även efter det sista taxeringsår då avkastningsskatt påförs för försäkringen kan avräkning ske enligt de allmänna reglerna för omprövning i taxeringslagen.

I *andra stycket* har regler tagits in efter förebild från lagen om avräkning av utländsk skatt om krav att förete utredning och om skälighetsbedömning vid skattenedsättningen (13 och 17 §§). Skälighetsbedömningen kommenteras närmare i den allmänna motiveringen.

12 §

Till paragrafen har fogats en ny föreskrift som innebär att beskattningsåret alltid skall anses vara kalenderåret för skattskyldiga försäkringstagare enligt 2 § första stycket 7.

Övergångsbestämmelser

De nya reglerna gäller fr.o.m 1998 års taxering. De tillämpas dock först fr.o.m. det år efter ikraftträdandet då premie eller liknande ersättning betalas och sedan allt framgent.

I 3 § åttonde stycket finns bestämmelser för utländska försäkringsavtal tecknade före år 1997. I dessa fall kommer normalt värdet på försäkringen tidigast vid ingången av år 1998 att utgöra underlag för beräkning av avkastningsskatt. Övergångsordningen innebär, med vissa undantag, att för avtal med löpande premieinsättningar som till någon del skett före år 1997 skall endast den del av värdet som skjuter över värdet vid årsskiftet 1996/97 tas upp som underlag för skatten. Till det belopp som skall undantas från underlaget får tillägg göras varje år för värdestegringen beräknad med användning av den genomsnittliga statslåneräntan under året före uppräkningsåret. De nya bestämmelserna om avkastningsskatt tillämpas alltså inte för försäkringar för vilka inte någon betalning skett efter utgången av år 1996. Med lokutionen "premier eller liknande ersättning" avses förutom premier betalning vid förvärv av s.k. begagnad försäkring. Med premie avses självfallet även tilläggsbetalning efter ikraftträdandet för engångsbetald försäkring.

Reglerna i 10 a § om nedsättning av avkastningsskatt på utländsk försäkring med belopp som svarar mot utländsk skatt på försäkringen gäller endast utländsk skatt som betalas efter ikraftträdandet.

10.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt

Prop. 1995/96:231

P 6 av övergångsbestämmelserna

Såvitt gäller s.k. traditionell livförsäkring har värderingsreglerna skärpts på så sätt att beräknad skälig upplupen del i livbolagets överskott för försäkringen skall ingå i det skattepliktiga värdet. Regeln gäller för såväl inhemsk som utländsk livförsäkring. Såvitt gäller försäkringar meddelade i Sverige kan andelen i överskottet antas motsvara återbäring som allokerats, dvs. fördelats preliminärt bland försäkringarna utan att den tilldelats (garanterats) den enskilda försäkringen. I de flesta europeiska länder i övrigt gäller krav på en årlig tilldelning av återbäring (bonus) till försäkringstagarna. En del av de årliga överskotten tillkommer utländska försäkringar i form av s.k. terminal bonus, som betalas ut först vid försäkringstidens slut eller vid försäkringsfall. Några upplysningar om "terminal bonus" lämnas inte till de enskilda försäkringstagarna. Information lämnas, såvitt gäller brittiska bolag, normalt i årliga "bonus declarations". Dessa uppgifter kan tjäna till ledning för att bestämma beräknad upplupen andel för försäkringen i överskottet.

De utländska försäkringar som säljs på den svenska marknaden är i allt väsentligt fondförsäkringar. För dessa försäkringar – liksom för inhemska fondförsäkringar – utgörs förmögenhetsvärdet av fondandelarnas värde vid årsskiftet. Det kan tilläggas att fondandelarnas värde noteras varje börsdag.

De nya reglerna gäller första gången vid förmögenhetsbeskattningen vid 1998 års taxering.

10.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

3 kap. 15 §

I *första* och *andra styckena* i paragrafen har ändringar gjorts som anger att kontrolluppgift för livförsäkring som innehas av fysisk person resp. dödsbo skall ta upp förmögenhetsvärdet på försäkringen vid dels utgången av kalenderåret före taxeringsåret, dels utgången av året dessförinnan. Det senare värdet tjänar som ledning för bestämmandet av avkastningsskatt eftersom denna skatt beräknas på ett underlag som motsvarar värdet vid ingången av beskattningsåret.

De nya bestämmelserna gäller fr.o.m. år 1997. Det innebär att kontrolluppgift som lämnas år 1997 kan inskränkas till att avse värdet vid utgången

av år 1996 som underlag för förmögenhetsskatt. Den kontrolluppgift som lämnas senare år skall dock, såvitt gäller fysiska personer och dödsbon, i princip innehålla uppgift om skattepliktigt värde såväl vid utgången av året före taxeringsåret (underlaget för förmögenhetsskatt) som utgången av andra året före taxeringsåret (underlaget för avkastningsskatt). För övriga juridiska personer behöver endast den värdeuppgift lämnas som är relevant för avkastningsskatten. Skattepliktigt avkastningsskattevärde uppkommer tidigast vid ingången av år 1998 eftersom befintligt försäkringskapital vid de nya reglernas ikraftträdande undantas från beskattning enligt 3 § åttonde stycket lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Kontrolluppgiftsskyldigheten såvitt gäller underlag för avkastningsskatt för innehavare av utländska försäkringar gäller därför första gången i januari 1999 avseende värdet vid årsskiftet 1997/1998.

10.4 Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)

1 kap. 1 §

Lagens tillämpningsområde har utvidgats till att gälla även avkastningsskatt för försäkringsinnehavare som är skattskyldiga enligt den nya punkten 7 i 2 § första stycket lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

10.5 Förslaget till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

1 §

En ändring av motsvarande slag som i taxeringslagen har gjorts i paragrafen.

10.6 Förslaget till lag om ändring i kommunalskatte- lagen (1928:370)

32 § 1 mom.

Ett nytt *sista stycke* har lagts till momentet. För de utländska försäkringar av pensionskaraktär som likställs med P-försäkringar enligt punkt 1 sjuttonde stycket av anvisningarna till 31 § KL undantas utfallande pensionsbelopp från skatteplikt i motsvarande mån som den skattskyldige kan styrka genom utredning att han endera inte haft rätt till fullt avdrag eller liknande skattelättnad för de premier han betalt in för försäkringen eller erhållit pensionsskyddet genom arbetsgivarens premiebetalningar med förmånsbeskattning för del av premiebeloppet. Det bör endast åligga den skattskyldige

att visa att *rätt* till skattelättnad inte förelegat i viss del. Ett avdragsbelopp som inte kan medges på grund av de kvantitativa avdragsbegränsningarna i KL skall inte grunda befrielse från beskattning av utfallande pension. Prop. 1995/96:231

Punkt 1 av anvisningarna till 31 §

Nuvarande dispensregel i *sjuttonde stycket* kvarstår efter redaktionella ändringar för vissa särfall (jfr. avsnitt 8). I huvudsak har dock dispensbestämmelserna ersatts med en generell regel som likställer utländsk försäkring för pensionsändamål med inhemsk P-försäkring under förutsättning dels att försäkringen tagits under tidigare bosättning i utlandet eller under tid den försäkrade utfört sitt huvudsakliga förvärvsarbete i utlandet dels att den då var skattegynnad i detta land på det sätt som framgår av anvisningspunkten. Skattelättnaden skall i princip avse hela premiebetalningen i utlandet. En lättnad av helt marginellt slag som begränsas till något hundratal kronor (som det tidigare i Sverige gällande s.k. K-försäkringsavdraget) kan inte godtas i detta sammanhang. Om en inkomst från den utländske huvudarbetsgivaren inte i någon del beskattas i utlandet till följd av dubbelbeskattningsavtal avses i sjuttonde stycket den skatteförmån som gäller enligt den interna rätten i det aktuella landet för försäkringen. Bestämmelserna i övrigt i anvisningspunkten (de kvalitativa villkoren) tjänar till ledning för innebörden av termerna ålders-, sjuk- och efterlevandepension. I den generella regeln i sjuttonde stycket ställs dock inte något krav på att viss andel av pensionsförmånerna i sin helhet skall ha reglerats enligt de kvalitativa villkoren.

Följdändringar har gjorts i *andra och sista styckena*.

Övergångsbestämmelser

De nya reglerna tillämpas fr.o.m. 1998 års taxering. De nya reglerna tillämpas även för utländska försäkringar som tecknats före ikraftträdandet om den skattskyldige begär det. Ett sådant yrkande får anses framställt om avdrag begärs för premiebetaling för den aktuella försäkringen. En försäkring för vilken dispens meddelats före ikraftträdandet anses alltså som P-försäkring.

10.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

2 § 6 mom.

På samma sätt som skett i 2 § första stycket 2 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel har termen etablering av enhetlig-

hetsskäl ersatts med beteckningen fast driftställe.

Prop. 1995/96:231

10.8 Förslaget till lag om upphävande av lagen (1990:662) om skatt på vissa premiebetalningar

Premieskattebestämmelserna upphävs vid utgången av år 1996. Bestämmelserna gäller dock alljämt i fråga om betalningar före ikraftträdandet. Om inte någon insättning görs i försäkringen efter utgången av år 1996 regleras beskattningen således i sin helhet av den upphävda lagen. I de fall en sådan insättning görs regleras övergången av bestämmelser i 3 § åttonde stycket lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel som medger ett reducerat underlag för avkastningsskatten.

Förteckning över remissinstanser som avgett yttrande över promemorian Beskattningen av utländska kapitalförsäkringar (Ds 1996:27)

Prop. 1995/96:231

Efter remiss har yttranden avgetts av Riksskatteverket, Finansinspektionen, Hovrätten för Västra Sverige, Kammarrätten i Sundsvall, Stockholms Handelskammare, Svenska Arbetsgivareföreningen, Svenska Bankföreningen, Svenska Försäkringsmäklares förening, Sveriges Industriförbund, Sveriges Försäkringsförbund, Tjänstemännens Centralorganisation, Utländska Försäkringsbolags Förening och Landsorganisationen i Sverige.

Stockholms Handelskammare, Svenska Arbetsgivareföreningen, Svenska Bankföreningen och Sveriges Industriförbund har åberopat ett yttrande från Näringslivets Skattedelegation.

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

dels att 2, 3, 9 och 12 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 10 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Skattskyldiga till avkastningsskatt är

1. svenska livförsäkringsföretag,	1. svenska livförsäkringsföretag,
2. utländska livförsäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse <i>här i riket genom etablering,</i>	2. utländska livförsäkringsföretag som bedriver försäkringsrörelse <i>från fast driftställe i Sverige,</i>
3. understödsföreningar som bedriver till livförsäkring hänförlig verksamhet,	
4. pensionsstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,	
5. arbetsgivare som i sin balansräkning redovisar skuld under rubriken Avsatt till pensioner enligt 5 § lagen om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,	
6. i Sverige bosatt innehavare av pensionssparkonto enligt 1 kap. 2 § lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande.	6. i Sverige bosatt innehavare av pensionssparkonto enligt 1 kap. 2 § lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande,

7. *svensk juridisk person och i Sverige bosatt fysisk person som innehar*

a) kapitalförsäkring som avses i punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen (1928:370) och är meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige, eller

b) försäkring som behandlas som pensionsförsäkring enligt sjuttonde stycket av samma anvisningspunkt.

Bestämmelserna i första stycket 7 omfattar inte försäkring som enbart avser döds-, olycks- eller sjukdomsfall senast vid 70 års ålder och inte är återköpsbar.

I fråga om handelsbolag och europeisk ekonomisk intressegruppering är dock delägarna respektive medlemmarna skattskyldiga.

3 §²

Skatteunderlaget är kapitalunderlaget enligt andra–*sjätte* styckena, multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret. Skatteunderlaget avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1–4 utgörs kapitalunderlaget av värdet av den skattskyldiges tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. För skattskyldig som avses i 2 § första stycket 2 medräknas dock endast sådana tillgångar och skulder som är hänförliga till den i Sverige bedrivna försäkringsrörelsen.

Vid beräkning av kapitalunderlag enligt andra stycket skall bortses från tillgångar och skulder som är *hänförliga till avgångsbidragsförsäkringar meddelade enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer.*

Vid beräkning av kapitalunderlag skall även bortses från den del av tillgångar och skulder som inte förvaltas för försäkringstagarnas räkningar eller som avser försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar eller sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass enligt 2 kap. 3 a § första stycket 1 och 2 samt 3 b § första stycket 1 b och 4 försäkringsrörelselagen (1982:713).

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 5 utgörs av pensionskuldens belopp vid ingången av beskattningsåret. Vid bestämning av pensionskuldens belopp skall beaktas sådana pensionsåtaganden för vilkas tryggnadsavdragsrätt föreligger enligt punkt 20 d jämfört med punkt 20 e av anvisningarna till 23 § kommunalskattelagen (1928:370) och sådana pensionsåtaganden för vilka avdragsrätt föreligger enligt 8 § lagen (1975:1348) om ikraftträdande av lagen (1975:1347) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 6 utgörs av värdet av de tillgångar som vid ingången av kalenderåret är hänförliga till pensionssparkontot.

Skatteunderlaget är kapitalunderlaget enligt andra–*åttonde* styckena, multiplicerat med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret. Skatteunderlaget avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Vid beräkning av kapitalunderlag enligt andra stycket skall bortses från *den del av* tillgångar och skulder som

1. inte förvaltas för försäkringstagarnas räkningar;

2. är hänförliga till avgångsbidragsförsäkringar meddelade enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer;

3. är hänförliga till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar; eller

4. avser sjuk- och olycksfallsförsäkringar hänförliga till försäkringsklass enligt 2 kap. 3 a § första stycket 1 och 2 samt 3 b § första stycket 1 b och 4 försäkringsrörelselagen (1982:713).

Kapitalunderlaget för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 7 utgörs av värdet vid beskattnings-

årets ingång av sådana försäkringar som anges där. Detta värde beräknas enligt sjunde och åttonde styckena.

Som värde av en försäkring meddelad i försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige tas upp försäkringens på försäkringstekniska grunder beräknade återköpsvärde med tillägg för beräknad upplupen andel i livförsäkringsrörelsens överskott.

I fråga om försäkringsavtal som ingåtts före den 1 januari 1997 skall endast den del av försäkringens värde tas upp som överstiger värdet vid denna tidpunkt. Till det värde som undantas från skatteunderlaget får tillägg göras för årlig värdestegring beräknad enligt 3 § första stycket. Denna begränsning gäller dock inte om försäkringen övergått till ny innehavare efter utgången av år 1996 på annat sätt än genom arv, testamente, gåva, bodelning eller, såvitt gäller försäkring som har samband med tjänst, överlåtelse mellan arbetsgivare på grund av anställds byte av tjänst.

9 §³

Skatten uppgår till 15 procent av skatteunderlaget enligt 3 § om inte annat följer av andra och tredje styckena.

För den del av skatteunderlaget som hos sådan skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1–3 är hänförligt till annan personförsäkring än pensionsförsäkring uppgår skatten till 30 procent av nio tiondelar av skatteunderlaget.

För den del av skatteunderlaget som hos sådan skattskyldig som avses i 2 § första stycket 1–3 och 7 är hänförligt till annan personförsäkring än pensionsförsäkring uppgår skatten till 30 procent av nio tiondelar av skatteunderlaget.

I det fall beskattningsåret är längre eller kortare än 12 månader skall skattesatsen jämkas i motsvarande mån. Sådan jämkning skall också göras om hela behållningen på ett pensionssparkonto avskattas enligt 32 § 1 mom. första stycket i kommunalskattelagen (1928:370) eller pensionsskuld som avses i 3 § femte stycket helt upplöses under beskattningsåret. Överlåts ett helt försäkringsbestånd från ett livförsäkringsföretag till ett annat sådant företag eller sker fusion enligt 15 a kap. 1 eller 18 § försäkringsrörelselagen (1982:713) anses som om överlåtande och övertagande företag utgjort en skattskyldig.

10 a §

Skattskyldig som avses i 2 § första stycket 7 har rätt till nedsättning av skatten på försäkring med belopp som motsvarar den utländska skatt hänförlig till försäkringen som försäkringsgivaren har betalat. Med utländsk skatt avses dels sådan skatt som anges i 14 § lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt, dels punktskatt och förmögenhetsskatt. Avräkningsbar skatt som kvarstår outnyttjad får räknas av senare år mot skatt enligt denna lag vilken avser samma försäkring.

Det åligger den skattskyldige att lämna den utredning som behövs för prövning av frågan om nedsättning av skatt. Har den skattskyldige visat att förutsättningar för nedsättning föreligger men inte förmått lämna samtliga de uppgifter som fordras för tillämpningen av nedsättningsreglerna får nedsättning ske med skäligt belopp.

12 §

Beteckningar i denna lag har samma betydelse som i kommunal-skattelagen (1928:370) och lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

Beteckningar i denna lag har samma betydelse som i kommunal-skattelagen (1928:370) och lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. *Beskattningsåret för skattskyldiga som avses i 2 § första stycket 7 skall dock alltid vara kalenderåret.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas första gången vid 1998 års taxering. I fråga om försäkringar som meddelats i en försäkringsrörelse som inte bedrivs från fast driftställe i Sverige tillämpas lagen dock inte tidigare än fr.o.m. det första beskattningsår efter ikraftträdandet under vilket premie eller liknande ersättning för försäkringen betalas. Nedsättning enligt de nya bestämmelserna i 10 a § medges endast för utländsk skatt som betalas efter ikraftträdandet.

Prop. 1995/96:231

- ¹ Senaste lydelse 1994:1879.
- ² Senaste lydelse 1993:1568.
- ³ Senaste lydelse 1994:1880.
- ⁴ Senaste lydelse 1993:1568.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt

Prop. 1995/96:231

Härigenom föreskrivs att punkt 6 i övergångsbestämmelserna till lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

6.² Livförsäkring som meddelats i utländsk försäkringsverksamhet vilken inte bedrivits från fast driftställe i Sverige räknas som skattepliktig tillgång i den omfattning som anges i punkt 6 av anvisningarna till 3 och 4 §§.

Föreslagen lydelse

6. Livförsäkring som meddelats i utländsk försäkringsverksamhet vilken inte bedrivits från fast driftställe i Sverige räknas som skattepliktig tillgång i den omfattning som anges i punkt 6 av anvisningarna till 3 och 4 §§. *I värdet av svensk och utländsk livförsäkring skall inräknas beräknad upplupen andel i livförsäkringsverksamhetens överskott.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas första gången vid 1998 års taxering.

¹Lagen omtryckt 1994:1897.

²Senaste lydelse 1995:1541.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Prop. 1995/96:231

Härmed föreskrivs att 3 kap. 15 § lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

*3 kap.
15 §¹*

Kontrolluppgift om försäkringsvärde skall lämnas av försäkringsföretag och understödsförening avseende sådan livförsäkring som avses i punkt 6 av anvisningarna till 3 och 4 §§ den upphävda lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt samt punkt 6 av övergångsbestämmelserna till lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som är ägare till försäkringen eller är förmånstagare med förfoganderätt till sådan försäkring, om värdet av en eller flera försäkringar uppgår till minst 1 000 kronor. *Kontrolluppgiften* skall uppta försäkringarnas värde vid årets utgång.

Kontrolluppgift om försäkringsvärde skall lämnas av försäkringsföretag och understödsförening avseende sådan livförsäkring som avses i punkt 6 av anvisningarna till 3 och 4 §§ den upphävda lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, punkt 6 av övergångsbestämmelserna till lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt samt 2 § första stycket 7 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Kontrolluppgift skall lämnas för den som är ägare till försäkringen eller är förmånstagare med förfoganderätt till sådan försäkring, om värdet av en eller flera försäkringar uppgår till minst 1 000 kronor. *För försäkring som innehas av fysisk person eller dödsbo skall kontrolluppgiften uppta försäkringens värde vid årets och det närmast föregående årets utgång. För övriga innehavare skall försäkringens värde vid utgången av andra året före taxeringsåret redovisas.*

Den som i Sverige förmedlar skattepliktig utländsk försäkring skall för försäkringsavtal som förmedlats under kalenderåret till Riksskatteverket lämna uppgift om försäkringsgivarens och försäkringstagarens namn och postadress, försäkringstagarens personnummer samt till verket vidarebefordra handling som avses i fjärde stycket.

Innehavare av skattepliktig utländsk försäkring som avses i första stycket skall efter försäkringsavtalets tecknande utan dröjsmål till förmedlaren av försäkringen eller, om sådan saknas, till Riksskatteverket lämna dels en skriftlig förbindelse från den utländske försäkringsgivaren att årligen senast den 31 januari taxeringsåret lämna kontrolluppgift enligt första och andra styckena till verket, dels ett eget medgivande till sådant kontrolluppgiftslämnande. Förbindelse behöver inte lämnas om detta

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1995/96:231

tidigare gjorts enligt 32 b §.

Riksskatteverket får medge undantag från skyldigheten att ge in sådan förbindelse som avses i fjärde stycket om det finns särskilda skäl.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997. Kontrolluppgift till ledning för beräkning av avkastningsskatt för försäkring som tecknats i en utomlands bedriven försäkringsverksamhet skall tidigast lämnas för värde vid ingången av år 1998.

¹ Senaste lydelse 1995:1543.

4 Förslag till lag om ändring i taxeringslagen (1990:324)

Prop. 1995/96:231

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 § taxeringslagen (1990:324) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.
1 §¹

Denna lag gäller vid fastställelse av underlaget för att ta ut skatt eller avgift (taxering) enligt

1. kommunalskattelagen (1928:370),
2. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
3. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt,
4. lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
5. lagen (1990:661) om avkastnings- 5. lagen (1990:661) om avkastnings-
ningsskatt på pensionsmedel i fall ningsskatt på pensionsmedel i fall
som avses i 2 § första stycket 1–5 som avses i 2 § första stycket 1–5
nämnda lag, och 7 nämnda lag,
6. lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
7. lagen (1994:1744) om allmänna egenavgifter,
8. lagen (1993:1537) om expansionsmedel.

Lagen gäller även vid handläggning av ärenden om särskilda avgifter (skattetillägg och förseningsavgift) om inte annat följer av 5 kap.

Lagen innehåller bestämmelser som skall gälla vid handläggning av mål om taxering och särskilda avgifter i allmän förvaltningsdomstol.

Att bestämmelserna i denna lag gäller även i fråga om förfarandet för fastställelse av mervärdesskatt i vissa fall framgår av 14 kap. 28 § mervärdesskattelagen (1994:200).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

¹Senaste lydelse 1994:1681.

5 Förslag till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Prop. 1995/96:231

Härigenom föreskrivs att 1 § uppbördslagen (1953:272)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Med skatt avses i denna lag, om inte annat anges:

1. kommunal inkomstskatt,
2. statlig inkomstskatt,
3. statlig förmögenhetsskatt,
4. statlig fastighetsskatt,
5. skogsvårdsavgift,
6. egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter,
7. avkastningsskatt i fall som avses i 2 § första stycket 1–5 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
7. avkastningsskatt i fall som avses i 2 § första stycket 1–5 och 7 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
8. särskild löneskatt enligt lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
9. skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringslagen (1990:324) samt förseningsavgift enligt fastighetstaxeringslagen (1979:1152),
10. mervärdesskatt som redovisas i särskild självdeklaration enligt 14 kap. 3 § mervärdesskattelagen (1994:200),
11. annuitet på avdikningslån,
12. avgifter enligt lagen (1994:1744) om allmänna egenavgifter,
13. skatt enligt lagen (1993:1537) om expansionsmedel.

Att vad som sägs i denna lag om egenavgifter enligt lagen om socialavgifter även tillämpas i fråga om skatt enligt 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster och avgifter enligt 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift följer av 3 § lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster och 4 § lagen om allmän löneavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

¹Lagen omtryckt 1991:97.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.

²Senaste lydelse 1994:1922.

6 Förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen
(1928:370)

Prop. 1995/96:231

Härigenom föreskrivs att 32 § 1 mom. och punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

32 §

*1 mom.*¹ Till intäkt av tjänst hänförs

a) avlöning, arvode och kostnadsersättning samt annan förmån i pengar, bostad eller annat som utgått för tjänsten,
b) pension,

c) sådan livränta som utgått på grund av sjuk-, olycksfalls- eller skadeförsäkring eller annorledes än på grund av försäkring med undantag av livränta som utgör vederlag vid avyttring av egendom, i den mån det inte är fråga om livränta som avses i d) och inte heller annat följer av 2 mom.,

d) i fråga om sådan i c) angiven livränta, som utgår till följd av personskada och på vilken 2 mom. inte är tillämpligt, den del av livräntan som avser ersättning för förlorad inkomst av skattepliktig natur eller för förlorat underhåll,

e) ersättning som utgått i annan form än livränta på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring, tagen i samband med tjänst, dock inte ersättning, som avser sjukvårds- eller läkarkostnader,

f) undantagsförmåner, periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt som avses i 31 §,

g) engångsbelopp som utgår till följd av personskada och utgör skattepliktig intäkt enligt punkt 1 av anvisningarna till 19 §,

h) sådan utdelning på och vinst vid avyttring av aktier i fåmansföretag som enligt 3 § 12 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall tas upp som intäkt av tjänst,

i) sådana förmåner och ersättningar m. m. som anges i punkterna 14 och 15 av anvisningarna,

j) behållning på pensionssparkonto till den del pensionssparavtalet upphör att gälla enligt 4 kap. 6 och 14 §§ och 6 kap. 5 § lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande, samt till den del behållningen tas i anspråk på grund av utmätning, konkurs eller ackord.

Vid avskattning enligt första stycket j avses med pensionssparkontots behållning marknadsvärdet på kontots tillgångar efter avräkning för den skatt enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel som är hänförlig till kontot.

Som intäkt av tjänst räknas jämväl annat belopp än ovan sagts - såsom vinstandel, återbäring eller vid återköp av försäkring uppbyggt belopp - vilket utgått på grund av pensionsförsäkring eller sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring, som tagits i samband med tjänst.

Har tjänsteinnehavare som löneförmån innehaft fastighet på sådant sätt, att han enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall anses

som ägare, skall dock intäkt, vilken tjänsteinnehavaren åtnjutit från fastigheten, räknas som intäkt av näringsverksamhet eller behandlas enligt reglerna för privatbostad.

Pension från sådan försäkring som anses som pensionsförsäkring enligt punkt 1 sjuttonde stycket av anvisningarna till 31 § skall inte tas upp som intäkt av tjänst till den del den skattskyldige visar att han inte har haft rätt till avdrag för försäkringspremier som han betalat eller att han förmånsbeskattats för försäkringen utan att få ett motsvarande avdrag. Detta gäller dock inte i den utsträckning avdrag inte kan medges på grund av bestämmelserna i punkt 6 andra–sjätte styckena av anvisningarna till 46 §. Vid tillämpningen av denna paragraf beaktas avdrag och beskattning i såväl Sverige som utlandet. Med avdrag likställs skattereduktion eller liknande skattelättnad i utlandet.

Anvisningarna

till 31 §

1.² Med pension förstås dels belopp, som annorledes än i följd av försäkring utgår på grund av föregående tjänsteförhållande, dels belopp, som på grund av lagen (1962:381) om allmän försäkring utgår i form av folkpension eller tilläggspension, dels belopp som utgår på grund av pensionsförsäkring, dels belopp som utbetalas från pensionssparkonto till pensionsspararen, till förmånstagare på grund av förmånstagarförordnande, till den som erhållit rätten till pension genom bodelning, till make eller bröstarvinge på grund av jämkning av förmånstagarförordnande samt vid återbetalning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken, dels kapital hänförligt till pensionsförsäkring vilken antingen överlåtts till försäkringsgivare som inte meddelar pensionsförsäkring enligt denna lag eller överförs till sådan del av försäkringsgivarens verksamhet som inte avser pensionsförsäkring enligt denna lag.

Med pensionsförsäkring förstås försäkring, som inte medför rätt till andra försäkringsbelopp än ålderspension, sjukpension eller efterlevandepension. För att en försäkring skall anses som pensionsförsäkring fordras vidare, om inte annat följer av *förklaring enligt* sjuttonde stycket, att försäkringen meddelats i en här i landet bedriven

Med pensionsförsäkring förstås försäkring, som inte medför rätt till andra försäkringsbelopp än ålderspension, sjukpension eller efterlevandepension. För att en försäkring skall anses som pensionsförsäkring fordras vidare, om inte annat följer av sjuttonde stycket, att försäkringen meddelats i en här i landet bedriven försäkringsrörelse

försäkringsrörelse för vilken skattskyldighet föreligger enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel respektive lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Med försäkrad avses den på vars liv försäkringen tagits eller, i fråga om sjukpension, den vars arbetsförmåga försäkringen avser. Med tjänstepensionsförsäkring förstås pensionsförsäkring, som har samband med tjänst och för vilken den försäkrades arbetsgivare åtagit sig att ansvara för betalning av hela avgiften. Med tjänstepensionsförsäkring förstås också pensionsförsäkring, som – om en anställd avlidit – tagits av den anställdes arbetsgivare till förmån för den anställdes efterlevande och för vilken försäkring arbetsgivaren åtagit sig att ansvara för betalning av hela avgiften.

för vilken skattskyldighet föreligger enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel respektive lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Med försäkrad avses den på vars liv försäkringen tagits eller, i fråga om sjukpension, den vars arbetsförmåga försäkringen avser. Med tjänstepensionsförsäkring förstås pensionsförsäkring, som har samband med tjänst och för vilken den försäkrades arbetsgivare åtagit sig att ansvara för betalning av hela avgiften. Med tjänstepensionsförsäkring förstås också pensionsförsäkring, som – om en anställd avlidit – tagits av den anställdes arbetsgivare till förmån för den anställdes efterlevande och för vilken försäkring arbetsgivaren åtagit sig att ansvara för betalning av hela avgiften.

I fråga om annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring skall försäkringstagaren vara den försäkrade. Har försäkringstagaren eller hans make eller person med vilken han sammanbor under äktenskapsliknande förhållanden barn under 20 år, får han ta försäkring avseende efterlevandepension på sin makes eller den sammanboendes liv, om barnet insätts som förmånstagare. Om särskilda skäl föreligger kan skattemyndigheten medge att dödsboet efter skattskyldig som bedrivit närings-verksamhet i Sverige får ta försäkring avseende efterlevandepension. Som förutsättning för att medgivande skall lämnas gäller att den efterlevande saknar betryggande pensionsskydd och att försäkringen tas i samband med att boet upphör med driften i förvärvskällan. Motsvarande gäller om den avlidne drivit verksamheten genom förmedling av juridisk person.

Ålderspension får inte börja utgå vid lägre ålder än 55 år. Utbetalning får dock ske dessförinnan till den som fått rätt till förtidspension enligt lagen om allmän försäkring. Om det i annat fall finns särskilda skäl, får skattemyndigheten besluta att pension får börja utgå vid lägre ålder.

Ålderspension får utgå högst så länge den försäkrade lever, men under den försäkrades livstid lägst fem år eller, om försäkringen skall upphöra när den försäkrade fyller 65 år, lägst tre år. Pensionen får under den första femårsperiod under vilken den utbetalas inte utgå med annat än samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande pensionsbelopp.

För ålderspension som utgår enligt allmän pensionsplan gäller, om den skall upphöra innan den försäkrade avlider, vad därom utfästs enligt planen. Vad som enligt denna lag avses med allmän pensionsplan framgår av punkt 20 av anvisningarna till 23 §.

Förmånstagare får inte insättas till annan ålderspensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring. Till tjänstepensionsförsäkring avseende ålderspension skall anställd, som då försäkringsavtalet ingicks var den försäkrade, vara förmånstagare.

Med sjukpension förstås pension som utgår till den försäkrade högst så länge denne är arbetsförmögen eller har nedsatt arbetsförmåga. Sjukpension får upphöra tidigast fem år efter det försäkringsavtalet träffades. I fråga om förmånstagare gäller föreskrifterna i föregående stycke.

Med efterlevandepension förstås pension

1. som efter den försäkrades död utgår till den försäkrades make, varmed i detta sammanhang förstås person med vilken den försäkrade varit gift eller sammanbott under äktenskapsliknande förhållanden,

2. som efter den försäkrades död utgår till barn till den försäkrade eller barn till person som angivits under 1,

3. som utgår till efterlevande på grund av försäkring som tagits av dödsbo efter medgivande enligt tredje stycket, varvid pension får utgå som om den avlidne varit försäkrad, eller

4. som utgår på grund av försäkring som tagits av arbetsgivare till förmån för anställds efterlevande med stöd av andra stycket sista meningen, varvid pension får utgå som om den avlidne varit försäkrad.

Efterlevandepension får utgå högst så länge den efterlevande lever och får under den första femårsperiod under vilken den utbetalas inte utgå med annat än samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande pensionsbelopp. Efterlevandepension får under den efterlevandes livstid inte upphöra förrän fem år förflutit efter den försäkrades död med följande undantag:

1. Efterlevandepension till person som avses i föregående stycke 1, får upphöra när denne ingår nytt äktenskap.

2. Har den försäkrade avlidit mindre än fem år före den tidpunkt då försäkringen annars skulle ha upphört, får efterlevandepension upphöra vid sist nämnda tidpunkt.

3. Om utbetalning av efterlevandepension till barn under 20 år påbörjats, får pensionen upphöra när barnet fyller 20 år.

4. Har försäkring avseende efterlevandepension till barn tagits på sådan persons liv som avses i föregående stycke 1, skall pensionen upphöra senast när barnet fyller 20 år.

Som förmånstagare till försäkring avseende efterlevandepension får endast insättas person till vilken efterlevandepension kan utgå enligt nionde och tionde styckena.

Försäkringsvillkor, som med hänsyn till bestämmelserna i denna lag är avgörande för frågan huruvida försäkringen är att anse som pensionsförsäkring, skall tas in i försäkringsavtalet. Detta skall dessutom innehålla villkor att försäkringen inte får pantsättas eller belånas och inte heller ändras på sådant sätt att den inte längre uppfyller de föreskrifter, som anges för pensionsförsäkring i denna lag, eller i andra fall än nedan föreskrivs

överlåtas eller återköpas. Avtalet får inte innehålla villkor som är oförenligt med bestämmelserna om pensionsförsäkring i denna lag.

Under den försäkrades livstid får pensionsförsäkring endast överlåtas

1. till följd av anställningsförhållande, därvid försäkringen före eller efter överlåtelsen skall ha karaktär av tjänstepensionsförsäkring,
2. på grund av utmätning liksom vid ackord eller konkurs eller
3. genom bodelning.

Ny ägare till pensionsförsäkring skall omedelbart underrätta försäkringsgivaren om förvärvet av försäkringen.

Återköp av pensionsförsäkring får utan hinder av bestämmelserna i denna lag ske,

1. om det tekniska återköpsvärdet uppgår till högst ett basbelopp enligt lagen om allmän försäkring och försäkringen inte är förenad med ett oåterkalleligt förmånstagarförordnande samt premier för försäkringen inte har betalats senare än 10 år före återköpet, eller

2. om det tekniska återköpsvärdet uppgår till högst 30 procent av ett basbelopp enligt lagen om allmän försäkring.

Om det i annat fall än som avses i föregående stycke finns synnerliga skäl för återköp och sådant får ske enligt försäkringstekniska grunder, får återköp medges av skattemyndigheten. Bestämmelserna i förevarande lag hindrar inte heller återbetalning enligt 13 kap. 4 § äktenskapsbalken av försäkringstagarens tillgodohavande.

Om särskilda skäl föreligger, kan skattemyndigheten efter ansökan förklara att försäkring som har meddelats i utomlands bedriven försäkringsrörelse skall anses som pensionsförsäkring. Sådan förklaring får meddelas endast under förutsättning att villkoren för försäkringen i huvudsak står i överensstämmelse med bestämmelserna i denna anvisningspunkt om pensionsförsäkring. Har förklaring som här avses meddelats kan försäkringen inte övergå till kapitalförsäkring.

Försäkring som huvudsakligen avser ålders-, sjuk- eller efterlevandepension och som har meddelats i försäkringsrörelse vilken inte bedrivs från fast driftställe i Sverige skall anses som pensionsförsäkring om den försäkrade var bosatt utomlands när avtalet ingicks och där medgavs avdrag, skattereduktion eller liknande skattelättnad för inbetalda premier. Detsamma gäller försäkring av nämnda slag som arbetsgivare betalt premier för under den försäkrades bosättning eller förvärvsarbete i utlandet utan att betalningen räknats som inkomst för den försäkrade vid beskattningen i detta land. Ett sådant förvärvsarbete skall vara den försäkrades huvudsakliga förvärvsverksamhet. Skattemyndigheten får, om särskilda skäl finns i annat fall än som avses i detta stycke, medge att försäkring meddelad i försäkringsrörelse vilken inte bedrivs från fast driftställe i Sverige skall anses som pensionsförsäkring. Om en

försäkring beskattats som pensionsförsäkring med stöd av detta stycke kan försäkringen inte övergå till kapitalförsäkring.

Med kapitalförsäkring förstås annan livförsäkring än pensionsförsäkring. Till kapitalförsäkring hänförs mot statens grupplivförsäkring svarande förmån från kommun, även om förmånen inte utgår på grund av försäkring.

Försäkring som enligt denna lag är att hänföra till pensionsförsäkring får anses såsom kapitalförsäkring, om förbehåll härom intagits i avtalet vid dess ingående.

Premiebefrielseförsäkring skall anses tillhöra samma slag av försäkring som huvudförsäkringen.

För att sjuk- eller olycksfallsförsäkring skall anses ha tagits i samband med tjänst fordras, att premier för försäkringen skall betalas av arbetsgivaren. Vidare fordras att anmälan görs till försäkringsanstalten om att försäkringen har tagits i samband med tjänst.

Till livränta räknas även höjning av livräntan och sådant tillägg till denna som skall utgå under livräntans fortsatta bestånd.

Såvitt gäller kraven enligt denna anvisningspunkt, att en ålders- eller efterlevandepension under den första femårsperioden inte utgår med annat än samma belopp vid varje utbetalningstillfälle eller med stigande belopp, bortses i fråga om försäkring enligt lagen (1989:1079) om livförsäkringar med anknytning till värdepappersfonder från sådana förändringar av beloppen som föranleds av kursutvecklingen på fondandelarna.

Beslut som skattemyndighet meddelat *med stöd av* tredje, fjärde, sextonde eller sjuttonde stycket av denna anvisningspunkt får överklagas hos Riksskatteverket. Riksskatteverkets beslut får inte överklagas.

Beslut som skattemyndighet meddelat *avseende medgivande enligt* tredje, fjärde, sextonde eller sjuttonde stycket av denna anvisningspunkt får överklagas hos Riksskatteverket. Riksskatteverkets beslut får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997 och tillämpas första gången vid 1998 års taxering. Om en försäkring enligt äldre bestämmelser har förklarats likställd med pensionsförsäkring, skall detta gälla även vid 1998 och senare års taxeringar. I fråga om andra försäkringar som tecknats i en utomlands bedriven försäkringsrörelse före ikraftträdandet tillämpas äldre bestämmelser, om inte den skattskyldige yrkar att de nya bestämmelserna skall tillämpas.

Prop. 1995/96:231

¹Senaste lydelse 1995:651.
²Senaste lydelse 1995:853.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt Prop. 1995/96:231

Härigenom föreskrivs att 2 § 6 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

6 mom.¹ Med *livförsäkringsföretag* avses

1. livförsäkringsbolag enligt 1 kap. 4 § försäkringsrörelselagen (1982:713), samt

2. utländska försäkringsföretag som driver livförsäkringsrörelse här i landet med stöd av lagen (1950:272) om rätt för utländska försäkringsföretag att driva försäkringsrörelse i Sverige eller lagen (1993:1302) om EES-försäkringsgivares verksamhet i Sverige.

Med skadeförsäkringsföretag förstås annat försäkringsföretag än livförsäkringsföretag. Utländskt försäkringsföretag, som drivit försäkringsrörelse i Sverige, bedöms med hänsyn endast till den rörelse som företaget drivit här *genom etablering*.

Med skadeförsäkringsföretag förstås annat försäkringsföretag än livförsäkringsföretag. Utländskt försäkringsföretag, som drivit försäkringsrörelse i Sverige, bedöms med hänsyn endast till den rörelse som företaget drivit här *från fast driftställe*.

Livförsäkringsföretag frikallas från skattskyldighet enligt denna lag för dels den del av nettointäkten som är hänförlig till tillgångar och skulder som förvaltas för försäkringstagarnas räkning, dels influtna premier. Undantaget från skattskyldighet gäller dock inte den del av nettointäkten eller premierna som är hänförlig till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar eller sjuk- och olycksfallsförsäkringar som avses i 2 kap. 3 a § första stycket 1 och 2 samt 3 b § första stycket 1 b och 4 försäkringsrörelselagen. Avdrag får inte göras för kostnader som är hänförliga till intäkter som är fria från skatt enligt detta moment.

Att särskilda bestämmelser gäller vid beskattning av livförsäkringsföretag följer av lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel.

Såsom nettointäkt av försäkringsrörelse, som drivits av *inländskt skadeförsäkringsföretag*, anses överskottet av försäkringsrörelsen. Detsamma gäller för livförsäkringsföretag till den del nettointäkten är hänförlig till försäkringar som i redovisningshänseende tas upp som grupplivförsäkringar eller sjuk- och olycksfallsförsäkringar som avses i 2 kap. 3 a § första stycket 1 och 2 samt 3 b § första stycket 1 b och 4 försäkringsrörelselagen.

Vid beräkning av överskottet av försäkringsrörelse, som avses i föregående stycke, får från bruttointäkten avdrag göras förutom för driftkostnader, som avses i 23 § kommunalskattelagen, för avgifter och bidrag, som utgivits till kommun, förening eller sammanslutning och som avser att understödja verksamhet med syfte att förebygga skador, vilka

faller inom ramen för den av företaget bedrivna rörelsen, för ökning av försäkringstekniska avsättningar för egen räkning, för ökning av säkerhetsreserv samt för utbetald återbäring och verkställd premieåterbetalning.

Med försäkringstekniska avsättningar för egen räkning förstås sådana skulder enligt 7 kap. 1 § första stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) (premiereserv, ersättning för oreglerade skador, tilldelad återbäring och utjämningsreserv för kreditförsäkring) minskade med värdet av återförsäkringsgivares ansvarighet.

Med säkerhetsreserv förstås den reserv skadeförsäkringsföretag får redovisa enligt en av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av Finansinspektionen fastställd normalplan.

Minskning av försäkringstekniska avsättningar för egen räkning, av säkerhetsreserv, av regleringsfond för trafikförsäkring och minskning av utjämningsfond skall anses som intäkt.

Utöver vad ovan stadgas får avdrag inte ske för avsättning till omedelbar eller framtida vinstutdelning till försäkringstagare.

Bestämmelserna i detta moment om inländskt livförsäkringsföretag har motsvarande tillämpning på försäkringsrörelse som utländskt livförsäkringsföretag drivit här i riket.

Beträffande försäkringsrörelse, som här drivits av utländskt skadeförsäkringsföretag, anses som här i riket skattepliktig nettointäkt ett belopp motsvarande två procent av företagets premieinkomst av här bedrivna försäkringsrörelse. Med premieinkomst förstås bruttobeloppet av årets försäkringspremier, dvs. utan avdrag för återförsäkringspremier.

Blir det på grund av bestämmelserna i detta moment nödvändigt att dela upp intäkt eller avdrag mellan olika delar av ett försäkringsföretags verksamhet, skall fördelningen av intäkten eller avdraget göras på skäligt sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

¹Senaste lydelse 1995:1614.

8 Förslag till lag om upphävande av lagen (1990:662) om skatt på vissa premiebetalningar

Prop. 1995/96:231

Härigenom förskrivs att lagen (1990:662) om skatt på vissa premiebetalningar skall upphöra att gälla vid utgången av år 1996. Den upphävda lagen tillämpas alltjämt i fråga om betalningar före den 1 januari 1997.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1996-06-13

Närvarande: f.d. regeringsrådet Bertil Voss, justitierådet Johan Munck, regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist.

Enligt en lagrådsremiss den 6 juni 1996 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
2. lag om ändring i lagen (1991:1850) om upphävande av lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt,
3. lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
4. lag om ändring i taxeringslagen (1990:324),
5. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
6. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
7. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
8. lag om upphävande av lagen (1990:662) om skatt på vissa premiebetalningar.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Lars Bergendal.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel

10 a §

Paragrafen ger enligt förslaget den skattskyldige rätt till nedsättning av avkastningsskatten på en försäkring med belopp som motsvarar den utländska skatt hänförlig till försäkringen som försäkringsgivaren har betalat. Som första meningen i första stycket har avfattats kan däremot någon nedsättning enligt paragrafen inte komma ifråga för utländsk skatt hänförlig till försäkringen som försäkringstagaren själv har betalat. I remissens allmänna motivering uttalas beträffande detta fall att försäkringstagaren är hänvisad till avräkning på gängse sätt enligt de vanliga avräkningsreglerna. Härmed torde avses lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt. Den lagen ger emellertid enligt sin 14 § rätt till avräkning endast för inkomstskatt samt skatt hänförlig till fastighet och synes alltså i praktiken sällan kunna utnyttjas i det sammanhang som här är aktuellt. I likhet med vad som har föreslagits av bl.a. Riksskatteverket vid remissbehandlingen förordar Lagrådet att det i förevarande paragraf anges att rätt till nedsättning skall föreligga även för utländsk skatt hänförlig till

försäkringen som försäkringstagaren har betalat. Därmed undanröjs också Prop. 1995/96:231
den oklarhet som med den föreslagna avfattningen uppkommer, om det
utländska skattesystemet innebär att det är försäkringstagaren som är
skattskyldig men att försäkringsgivaren har att inbetala skatten.

Övriga lagförslag

Förslagen lämnas utan erinran.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 juni 1996

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Freivalds, Schori, Blomberg, Winberg, Lindh, von Sydow, Åhnberg, Pagrotsky, Östros, Messing

Föredragande: statsrådet Östros

Regeringen beslutar propositionen 1995/96:231 Fortsatt reformering av beskattningen av utländska kapitalförsäkringar.